

DEN DANSKE ALTERBOG

HV dec. 2018: Efterfølgende tekst er biskoppernes indstilling af ny alterbog fra maj 1992 til Kirkeministeren. Indstillingen blev autoriseret ved kgl. resolution af 12. juni 1992.

Bibelteksten til kirkeårets bibelske læsninger indgår ikke i biskoppernes indstilling eller i autorisationen af alterbogen. Her er kun anført perikopevalget med bibelskrift, kapiteltal og verstal. Bibelteksten (den nyautoriserede bibeloversættelse fra 1992) blev først indarbejdet i alterbogen i forbindelse med trykning af alterbogen. Dette arbejde blev overladt til Bibelselskabets generalsekretær Niels Jørgen Cappelørn og mig. Så i princippet kan der godt trykkes alterbøger med andre bibeloversættelser end 1992-oversættelsen.

Efterfølgende ændringer af tekstbehandlingsprogrammet Word har gjort det nødvendigt at reformatere alterbogens tekst, men bortset fra minimale typografiske forskelle er der tale om den oprindelige tekst.

Der findes også en første udgave fra april 1992, hvor Fadervor, indstiftelsesordene og den aronitiske velsignelse står i to parallelle spalter, idet der på det tidspunkt ikke var enighed blandt biskopperne om, hvilken form der skulle anvendes.

Højmesseordning

I. INDLEDNING

*Førend gudstjenesten begynder, ringes der 3 gange med kirkens klokke(r).
Sidste ringning slutter med bedeslagene.*

1 Indgang (Præludium)

*Efter bedeslagene indledes gudstjenesten med præludium, bibelsk salme eller kor-
musik, hvorunder præsten går for alteret.*

2 Indgangsbøn

*Indgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af
menigheden. Under bønnen knæler præsten ved alteret.*

Lad os alle bede!

Herre, jeg er kommet ind i dette dit hus for at høre,
hvad du, Gud Fader, min skaber,
du Herre Jesus, min frelser,
du gode Helligånd, i liv og død min trøstermand,
vil tale til mig.

Herre, oplad nu således ved din Helligånd for Jesu Kristi skyld mit hjerte,
at jeg af dit ord kan lære at sørge over (for) mine synder
og at tro i liv og død på Jesus
og hver dag forbedre mig i et helligt liv og levned.
Det høre og bønføre Gud, ved Jesus Kristus. Amen.

Eller

Lad os alle bede!

Herre, jeg er kommet ind i dit hus for at høre,
hvad du vil tale til mig.

Opluk nu ved din Helligånd mit hjerte,

så jeg af dit ord kan lære at angre mine synder,
tro på Jesus Kristus

og hver dag styrkes og bevares i denne tro. Amen.

3 Indgangssalme

*Her (eller efter hilsenen) kan siges eller synges vekselbønnen »Herre, forbarm
dig« (Kyrie) og synges »Lovsangen« (Gloria). ^{Note 1}*

4 Hilsen

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Herren være med jer!

Menigheden svarer:

Og med din ånd! *eller:* Og Herren være med dig!

5 Indledningskollekt

Præsten fortsætter:

Lad os alle bede!

Præsten læser eller messer derefter (vendt mod alteret) én af dagens bønner.

Menigheden svarer:

Amen.

II. ORDET

6 Læsning fra Det gamle Testamente

Menigheden står op under læsningen. ^{Note 2}

7 Salme mellem læsningerne

8 Læsning fra Det nye Testamente (epistel eller lektie)

Menigheden står op under læsningen. ^{Note 2}

9 Trosbekendelse

Trosbekendelsen synges eller siges af præst og menighed (eller af præsten alene). Menigheden står op. Trosbekendelsen kan indledes af præsten med ordene: Lad os bekende vor kristne tro (eller tilsvarende). Præsten kan i stedet fremsige trosbekendelsen fra prædikestolen i forbindelse med prædikenen. Når der er dåb i højmesse, kan trosbekendelsen udelades.

Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber.

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv.

(Forsagelsen og Den apostolske trosbekendelse)

Eller

Jeg (vi) tror på én Gud, den almægtige Fader, himmelens og jordens, alt det synliges og usynliges skaber.

Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Og på Helligånden, som er Herre, og som levendegør, som udgår fra Faderen og fra Sønnen, som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen, som har talt ved profeterne. Og på én, hellig, almindelig og apostolisk kirke. Jeg (vi) bekender én dåb til syndernes forladelse og forventer de dodes opstandelse og den kommende verdens liv.

(Den nikænske trosbekendelse)

Efter trosbekendelsen svarer menigheden med amen.

10 Salme før prædikenen

11 Evangelielæsning

På prædikestolen indleder præsten evangelielæsningen med ordene:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten . . .

Menigheden rejser sig og svarer:

Gud være lovet for sit glædelige budskab.

Teksten læses derefter af præsten.

12 Prædiken

Prædikenen kan indledes med en kort bøn.

Prædikenen afsluttes med lovprisning:

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,

Fader, Søn og Helligånd,

du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,

højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Eller

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,

som det var i begyndelsen, således også nu og altid

og i al evighed. Amen.

13 Kirkebøn

Kirkebønnen bedes fra prædikestolen i tilknytning til prædikenen, eller den bedes fra alteret efter salmen efter prædikenen.

Såfremt der ikke er dåb eller nadvær, afsluttes kirkebønnen med Fadervor.

Præsten er frit stillet med hensyn til kirkebønnens ordlyd, men kan benytte efterfølgende bøn eller én af de i note 3 anførte bønner, der er vejledende for bønnens indhold.

Trøst og styrk du, vor Gud, alle dem, som er syge og sorgfulde, enten de er fjern eller nær. Vær med din nådige hjælp hos alle dem, som lider under anfægtelser, og stå os alle bi i fristelsens time.

Velsign og bevar din hellige, almindelige kirke og os i den. Velsign og bevar dine hellige sakramenter, og lad dit ord have frit løb iblandt os, for at dit rige med retfærdighed og fred og glæde i Helligånden må udbredes og vokse, og nådens lys skinne for alle dem, der sidder i mørke og dødens skygge.

Hold din beskærmende hånd over vort folk og fædreland og al dets øvrighed, velsign og bevar vor konge (navn nævnes), dronning (navn nævnes) og hele kongens hus (navne nævnes). Giv dem og os alle nåde, fred og velsignelse og efter et kristeligt liv den evige salighed.

Efter kirkebønnen (eller prædikenen) gives meddelelser og bekendtgørelser. På prædikestolen sluttet med den apostolske velsignelse, hvorunder menigheden står op:

Lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herres Jesu Kristi nåde og Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være med os alle! Amen.

14 Salme efter prædikenen

Under salmen efter prædikenen går præsten for alteret.

Kirkebønnen kan bedes efter denne salme. Og i dette tilfælde efterfølges kirkebønnen af en salme forud for nadveren.

Såfremt der ikke skal være nadver, fortsættes med slutningskollekten (pkt. 19) eller med kirkebøn og Fadervor.

III. NADVER

15 Nadverbøn

Nadveren begynder med én af følgende tre nadverindledninger:

a)

Præsten siger (vendt mod menigheden):

Kære Kristi venner! Vor Herre Jesus Kristus har selv sagt: »Jeg er livets brød. Den, som kommer til mig, skal ikke hungre; og den, som tror på mig, skal aldrig tørste.« I sin hellige nadver skænker den korsfæstede og opstandne frelser os sig selv, så at hver den, som hungrer og tørster efter retfærdighed, dér kan finde mad og drikke til evigt liv. Så følg i lydige tro hans indbydelse, når han siger: »Tag dette og spis det; drik alle deraf; gør dette til min ihukommelse!« Da vil han forene jer med sig selv, så at I under vandringen

her på jorden stadig må komme ham i hu og engang samles med ham i hans rige. Derom vil vi nu af hjertet bede:

Denne indledende tiltale kan udelades.

Præsten siger (vendt mod alteret):

Opstandne Herre og frelser, du, som selv er til stede iblandt os med al din kærligheds rigdom! Giv os at modtage dit legeme og blod til din ihukommelse og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse. Rens os fra synd, og styrk os i det evige livs håb. Giv os at vokse i kærligheden, og lad os med alle troende blive ét i dig, ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:

Amen.

Der fortsættes med Fadervor og indstiftelsesordene.

b)

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Opløft jeres hjerter til Herren! Lad os prise hans navn!

Præsten fortsætter (vendt mod alteret):

Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud den almægtige, han, som var, og som er, og som kommer.

Menigheden:

Hosianna i det højeste!

Præsten:

Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn.

Menigheden:

Hosianna i det højeste!

Menigheden synger:

O du Guds Lam!
med korsets skam,
du bar al verdens synder,
derfra al trøst begynder;
miskundelig
forbarm du dig!

O du Guds Lam!
med korsets skam,
du bar al verdens synder,
dermed al fred begynder;
af kærlighed
giv os din fred!

O du Guds Lam!
med korsets skam,

du bar al verdens synder,
derfra vort liv begynder;
vor død til trods
opliv du os!

Præsten siger eller messer:

Opstandne Herre og frelser, du, som selv er til stede iblandt os med al din kærligheds rigdom! Giv os at modtage dit legeme og blod til din ihukommelse og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse. Rens os fra synd, og styrk os i det indre menneske, at du må bo ved troen i vore hjerter. Gør os faste i det evige livs håb. Giv os at vokse i kærligheden, for at vi med alle dine troende må blive ét i dig, ligesom du er ét med Faderen.

Menigheden:

Amen.

Der fortsættes med Fadervor og indstiftelsesordene.

c)

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Opløft jeres hjerter til Herren! Lad os prise hans navn!

Præsten fortsætter (vendt mod alteret):

Vi takker og lover dig, Gud Fader almægtige,
ved Jesus Kristus, vor Herre.

Du skabte himlen og hele dens hær, jorden og alt, som er derpå.

Liv og ånde giver du os, mætter os daglig af din fylde.

Derfor vil vi med hele din menighed på jorden og i himlen,
i kor med alle engle, synge din herligheds lovsang:

Menigheden synger:

Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud den almægtige.

Himlen og jorden er fuld af din herlighed.

Hosianna i det højeste!

Præsten:

Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn.

Menigheden:

Hosianna i det højeste!

Præsten siger eller messer:

Opstandne Herre og frelser, du, som selv er til stede iblandt os med al din kærligheds rigdom! Giv os at modtage dit legeme og blod til din ihukommelse og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse. Rens os fra synd, og styrk os i det indre menneske, at du må bo ved troen i vore hjerter. Gør os faste i det evige livs håb. Giv os at vokse i kærligheden, for at vi med alle dine troende må blive ét i dig, ligesom du er ét med Faderen.

Eller

Lovet være du, hellige Gud og Fader, fordi du friede os ud af mørkets magt og førte os over i din elskede Søns rige. Vi ihukommer med taksigelse hans bitre lidelse og død, hans sejrige opstandelse og himmelfart og forventer hans komme i herlighed. Vi beder dig: Send din Helligånd over os og dette måltid. Giv os i tro at modtage vor Herres Jesu Kristi legeme og blod og derved få del i hans fuldbragte offer til syndernes forladelse og evigt liv. Lad os ved hans kærlighed vokse i enheden med alle troende og samles med din menighed, når du fuldender den i dit rige.

Menigheden:

Amen.

*Når nadverbøn c anvendes, synges inden uddelingen eller under uddelingen
»O du Guds Lam« i form af en salme eller i prosaform. ^{Note 4}*

16 Fadervor

Præsten (eller præst og menighed):

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget vorde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed!*

Menigheden:

Amen.

---

* I stedet kan anvendes:

Vor Fader, du som er i himlene!

Helliget blive dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke ind i fristelse,

men fri os fra det onde.

For dit er Riget og magten og æren i evighed!

17 Indstiftelsesordene

Præsten fortsætter med at læse eller messe indstiftelsesordene. Herunder står menigheden op. Mens ordet om brødet, henholdsvis vinen, læses eller messes, holder præsten disken, henholdsvis kalken. Præsten kan herunder vende sig mod menigheden.

Vor Herre Jesus Kristus i den nat, da han blev forrådt,
tog brødet, takkede og brød det,
gav sine disciple det og sagde:
»Tag dette og spis det; det er mit legeme, som gives for jer.
Gør dette til min ihukommelse!«
Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet,
takkede, gav dem den og sagde:
»Drik alle heraf; denne kalk er den nye pagt i mit blod,
som udgydes for jer til syndernes forladelse.
Gør dette, så ofte som I drikker den, til min ihukommelse!«*

18 Nadvermåltidet

*Efter indstiftelsesordene går nadvergæsterne op til alteret og knæler ved alterbordet. Præsten uddeler brødet til hver enkelt nadvergæst med ordene:
Dette er Jesu Kristi legeme.
Præsten rækker vinen til hver enkelt nadvergæst med ordene:
Dette er Jesu Kristi blod.*

Efter hvert bord siger præsten:

Den korsfæstede og opstandne frelser, vor Herre Jesus Kristus,
som nu har givet jer / os sit hellige legeme og blod,
hvormed han har gjort fyldest for alle jeres / vore synder,
han styrke og opholde jer / os derved i en sand tro til det evige liv!
Fred være med jer!

Under fredsønsket kan præsten gøre korstegn med kalken.

*Efter alle borde undtagen det sidste kan præsten nøjes med at sige:
Fred være med jer!*

---

* I stedet kan anvendes:

Vor Herre Jesus Kristus tog i den nat, da han blev forrådt,
et brød, takkede og brød det,
gav sine disciple det og sagde:
»Tag det og spis det; dette er mit legeme, som gives for jer.
Gør dette til ihukommelse af mig!«
Ligeså tog han også bægeret efter måltidet,
takkede, gav dem det og sagde:
»Drik alle heraf; dette bæger er den nye pagt ved mit blod,
som udgydes for jer til syndernes forladelse.
Gør dette, hver gang I drikker det, til ihukommelse af mig!«

Under uddelingen kan der synges en salme, der kan spilles orgelmusik, eller der kan være stilhed.

Efter uddelingen går nadvergæsterne tilbage til deres pladser, og der kan synges en salme.

IV. AFSLUTNING

19 Slutningskollekt

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Lad os alle bede!

Slutningskollekten læses eller messes derefter af præsten (vendt mod alteret):

Efter nadver:

Vi takker dig, Herre, vor Gud, almægtige Fader,

fordi du i din barmhjertighed

vederkvæger os med disse livsalige gaver.

Vi beder dig, at du vil lade dine gaver komme os rettelig til gode,

til at styrke vor tro, grundfæste vort håb

og gøre den indbyrdes kærlighed levende iblandt os,

for din Søns, Jesu Kristi, vor Herres skyld.

I stedet kan anvendes én af de særlige slutningskollekter til kirkeårets højtider eller følgende kollekt:

Vi takker dig, Herre, vor Gud, almægtige Fader,

fordi du har styrket os med dine livgivende gaver.

Vi beder dig, at du vil fuldende, hvad du har begyndt i os,

styrke vor tro, grundfæste vort håb

og gøre den indbyrdes kærlighed levende iblandt os

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig og Helligånden lever og råder,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Efter dåb og nadver kan anvendes:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig for din uudsigelige nåde,

at du ved din kære Søn, vor Herre Kristus,

har givet os dit ord og dine sakramenter til vor trøst,

for at vi dér skal finde tilgivelse for vore synder.

Vi beder dig:

Giv os din Helligånd,

så vi af hjertet tror dit ord

og gennem dåben og nadveren styrkes i troen fra dag til dag,

indtil vi bliver til evig tid salige

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Efter dåb:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig af hjertens grund,
fordi du har ladet os komme til den nådefulde dåb,
hvori du skænkede os syndernes forladelse,
Helligånden og det evige liv
for din Søns, Jesu Kristi, skyld.

Vi beder dig:

Bevar os i troen, så at vi aldrig tvivler om denne din gave,
og styrk os ved din Helligånd
til at stride mod synden og blive i vor dåbs nåde,
indtil vi bliver til evig tid salige,
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Ved gudstjenester uden dåb eller nadver:

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,
fordi du har givet os dit hellige og salige ord,
hvorved du også her hos os forsamler din kristne kirke.
Nu beder vi dig:

Bliv hos os med din Helligånd,
så vi bevarer dit ord og retter os derefter
og hver dag lever i troen,
indtil vi bliver til evig tid salige,
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Menigheden svarer efter slutningskollekten:

Amen.

*Ved gudstjenester uden nadver kan slutningskollekten bortfalde, når
kirkebønnen og Fadervor bedes fra alteret efter salmen efter prædikenen.*

20 Velsignelse

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Herren være med jer!

Menigheden svarer:

Og med din ånd! eller: Og Herren være med dig!

Hilsenen kan udelades eller anvendes forud for slutningskollekten.

*Menigheden står op under velsignelsen, mens præsten siger eller messer:
Herren velsigne dig og bevare dig!
Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!
Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred!**

*Menigheden svarer:
Amen. Amen. Amen.*

Efter velsignelsen gør præsten korstegn.

21 Udgangssalme

22 Udgangsbøn

Udgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af menigheden. Under bønnen knæler præsten ved alteret.

Lad os alle bede!

*Herre, jeg takker dig af hele mit hjerte,
fordi du har lært mig, hvad du vil, at jeg skal gøre.
Hjælp mig nu, min Gud, ved din Helligånd for Jesu Kristi skyld,
at jeg må bevare dit ord i et rent hjerte,
deraf i troen styrkes, i et helligt levned forbedres
og mig derved i liv og død trøste. Amen.*

Eller

Lad os alle bede!

*Herre, jeg takker dig, fordi du har lært mig,
hvad du vil, at jeg skal gøre.*

*Hjælp mig nu, min Gud,
at jeg må holde fast ved dit ord*

og i liv og død styrkes og trøstes derved. Amen.

23 Udgang (Postludium)

Indsamling finder almindeligvis sted i forbindelse med udgangen.

---

* I stedet kan anvendes:

*Herren velsigne dig og bevare dig!
Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!
Herren løfte sit ansigt mod dig og give dig fred!*

Ændringer i liturgien

Ved ændringer i den liturgi, der hidtil har været anvendt i menigheden, skal præsten (præsterne) have menighedsrådets samtykke på følgende punkter:

- 1) Anvendelse af anden autoriseret indgangsbøn og udgangsbøn (jfr. ovenfor pkt. 2 og 22).
- 2) Periodevis anvendelse af syndsbeholdelse og absolution i gudstjenestens indledning (jfr. ritual for skriftemål).
- 3) Anvendelse af Kyrie og Gloria i gudstjenestens indledning (jfr. note 1), herunder eventuel udeladelse af indgangsbøn og udgangsbøn.
- 4) Lægmands medvirken ved læsning fra Det gamle Testamente og læsning fra Det nye Testamente (epistel eller lektie).
- 5) Udeladelse af én af læsningerne (reduktion til to læsninger, jfr. note 2).
- 6) Dåbens plads i højmissen.
- 7) Lægmands medvirken ved kirkebønnen.
- 8) Anvendelse af anden autoriseret nadverbøn (jfr. ovenfor pkt. 15).
- 9) Lægmands medvirken ved uddeling af brød under nadveren.
- 10) Anvendelse ved faste gudstjenester af ordningen for børnegudstjeneste på højmissens plads.

NOTE 1:

»HERRE, FORBARM DIG« (KYRIE) OG »LOVSANGEN« (GLORIA)

Anvendes efter indgangssalmen eller efter hilsenen i højmessens indledning. Når Kyrie og Gloria anvendes, kan indgangsbønnen og udgangsbønnen udelades.

»Herre, forbarm dig« (Kyrie)

Siges eller synges som vekselbøn mellem P (= præst eller forsanger) og M (= menigheden).

P Herre Gud Fader i himlen!

M Forbarm dig over os!

P Herre Jesus, vor frelsermand!

M Forbarm dig over os!

P Herre Helligånd, vort lys og vor trøst!

M Forbarm dig over os!

Eller

P Kyrie eleison!

M Gud Fader, forbarme dig!

P Christe eleison!

M Kriste, forbarme dig!

P Kyrie eleison!

M Herre Helligånd, forbarme dig!

Eller

P Herre Jesus, Guds Søn,
du, som blev menneske for vor frelser skyld,
vi beder dig: Herre, forbarm dig!

M Forbarm dig over os!

P Kristus, vor broder i himlen,
du, som har givet os del i livets sejr over døden,
vi beder dig: Kristus, forbarm dig!

M Forbarm dig over os!

P Herre, du, som sidder ved Faderens højre hånd
og går i forbøn for os,
vi beder dig: Herre, forbarm dig!

M Forbarm dig over os!

»Lovsangen« (Gloria)

(Kan udelades, for eksempel i fastetiden)

Præsten:

Ære være Gud i det højeste! og fred på jorden, i mennesker velbehag!

Menigheden synger følgende vers eller et andet vers fra salmen

»Aleneste Gud i Himmerig«:

Vi love, vi prise og takke dig,
al æren skal dig tilhøre,
o Herre, Gud Fader i Himmerig,
for kærlighed, du os mon gøre!
Du alle ting har i vold og magt,
det alt må frem, som er din agt,
thi frygte vi ingen fare.

På festdage eller ved særlige lejligheder kan Lovsangen synges således:

Præsten:

Ære være Gud i det højeste!

Menigheden:

Og fred på jorden, i mennesker velbehag!
Vi lover dig, vi velsigner dig, vi tilbeder dig, vi ophøjer dig,
vi bringer dig taksigelse for din store herlighed,
Herre Gud, himmelske Konge, Gud Fader almægtige.
Herre, du enbårne Søn, Jesus Kristus,
Herre og Gud, Guds Lam og Faderens Søn,
du, som bærer verdens synder, forbarm dig over os!
du, som bærer verdens synder, modtag vor ydmyge begæring!
du, som sidder ved Faderens højre hånd, forbarm dig over os!
Thi du alene er hellig, du alene Herre, du alene den højeste,
Jesus Kristus med Helligånden i Gud Faders herlighed. Amen.

NOTE 2: Ordning med to bibelske læsninger

Ved morgengudstjenester og andre tilsvarende faste gudstjenester, samt ved gudstjenester med dåb, kan læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente udelades, sådan at der kun er to læsninger. Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne.

Hvis der ved alle faste gudstjenester kun ønskes to bibelske læsninger, anvendes følgende ordning:

Første læsning

fra Det gamle Testamente eller Det nye Testamente. Den tekst, der bør foretrækkes, er markeret med en stjerne. Menigheden står op under læsningen.

Salme mellem læsningerne

Evangelielæsning

Præsten indleder evangelielæsningen med ordene:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten . . .

Menigheden rejser sig og svarer:

Gud være lovet for sit glædelige budskab.

Teksten læses derefter af præsten.

Trosbekendelse

Trosbekendelsen synges eller siges af præst og menighed (eller af præsten alene).

Menigheden står op. Trosbekendelsen kan indledes af præsten med ordene: Lad os bekende vor kristne tro (eller tilsvarende). Præsten kan i stedet fremsige trosbekendelsen fra prædikestolen i forbindelse med prædikenen. Når der er dåb i højmesse, kan trosbekendelsen udelades.

Salme før prædiken

Prædiken

Prædikenen indledes med en kort bøn og afsluttes med lovprisning.

NOTE 3: Kirkebønner og Det store Litani

a)

Efterfølgende kirkebøn kan bedes fra prædikestolen eller fra alteret.

Hellige Gud, himmelske Fader! Vi lover og tilbeder dig, som i godhed skænker os livet og alle dets gaver.

Vi takker dig for jorden, som du har skabt, for vore medmennesker, som du giver os at dele livet med, for din elskede Søn, som blev vor broder, døde og opstod for os, for nådens og sandhedens Ånd, som har taget bolig i os, for genfødselen i dåben, for evangeliets lys og for dit nærvær og din velsignelse i nadveren.

Vi beder dig for din kirke: Tag ikke nådens og sandhedens ord fra os. Bevar os alle i troen og den indbyrdes kærlighed. Lad håbet om dit komme være levende blandt os. Giv os trofaste ledere og forkyndere af dit ord. Forbarm dig over alle, der farer vild, over dem, der lider for dit navns skyld, og lad dit evangelium udgå til alle folkeslag.

Vi beder for vore hjem og vore kære, for vort daglige liv med hinanden i arbejde og fritid. Vi beder dig om fred mellem nationerne og for folkenes regeringer. Bevar os som folk iblandt folkene. Vi beder dig for al lovlig øvrighed, for alle med ansvar i vort samfund. Giv dem troskab og visdom til at forvalte deres magt og viden til værn for de svage og til gavn for alle.

Vær nær hos alle fattige, alle forpinte og bedrøvede, de fængslede og de landflygtige, de forladte og ensomme, dem, der mangler det nødvendige til livets ophold, de syge og dem, der skal dø.

Forbarm dig over os, giv os ikke løn som forskyldt, men fri os fra det onde, og lad os på den yderste dag få lov at opstå med Kristus og evigt takke dig, ved din elskede Søn, Jesus Kristus. Amen.

b)

Efterfølgende kirkebøn kan bedes fra prædikestolen eller fra alteret. Hvis den bedes fra alteret, kan den bedes som vekselbøn, hvor de enkelte afsnit eksempelvis afsluttes med ordene »Det beder vi om«, hvorefter menigheden som svar eksempelvis synger »Herre, hør vor bøn!« og slutter med »Amen«.

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi beder dig for hele den verden, som du har skabt: Ophold den og forny den, så alt igen bliver godt. Lad der blive fred mellem alle folk og nationer. Velsign jorden og menneskers arbejde. Hjælp os alle til at tage vare på den skabte verden, så vi værner om menneskers velfærd og forvalter naturen til bedste for hverandre.

Herre, vi beder dig for alle, der er ramt af sorg og ulykke og savn: Trøst de bedrøvede og bange, giv frihed og retfærd til de fattige og undertrykte, mæt de sultne, helbred de syge, hjælp de hjemløse og landflygtige, vær hos de fangne, giv nyt mod og håb til de bekymrede og modløse.

Herre, vi beder dig for alle, der har fået magt og ansvar og viden betroet: Giv dem troskab og visdom, så de forvalter mulighederne til gavn for de svage og til at tjene andre mennesker. Velsign og bevar vor dronning og hele dronningens hus. Vær med regering og folketing og al øvrighed her i landet.

Herre, vi beder dig for vort land, vor familie og alle, vi holder af og er forbundet med: Hold din skærmende hånd over os, fri os fra alt ondt og bevar os fra indbyrdes strid og opløsning. Giv os styrke og vilje til at hjælpe hinanden.

Herre, vi beder dig for din kirke her og ud over hele jorden: Velsign den og forny den ved din Ånd, så den kan tale dit befriende ord til alle mennesker. Hold os fast i det fællesskab, som du i dåben satte os i. Styrk os gennem nadverens måltid, og hjælp os alle til at tjene dig med glæde.

Vær hos os, når vi skal dø. Forbarm dig over os, giv os ikke løn som forskyldt, men skænk os en glædelig opstandelse til det evige liv, hvor du med Søn og Helligånd lever og råder fra evighed til evighed.

c) Litaniet

Bedes fra alteret som veksellæsning eller vekselsang mellem præst (P) og menighed (M) og kan anvendes på kirkebønnens plads i fastetiden, på Langfredag og på Bededag.

P Herre Gud Fader i himlen.

M Forbarm dig over os!

P Herre Jesus, vor frelsermand.

M Forbarm dig over os!

P Herre Helligånd, vort lys og vor trøst.

M Forbarm dig over os!

P Vær os barmhjertig, kære Herre, og fri os fra alle synder, fra al vildfarelse og fra alt ondt. Skån os for hærgende sygdom, for sult og misvækst, for krig og undertrykkelse, for ulykke og ødelæggelse. Frels os fra en ond og brat død og fra den evige død.

M Hør os, kære Herre Gud!

P Hjælp os, Herre, for Kristi fødsels skyld, for hans bitre lidelses og døds skyld, for hans sejrige opstandelses og himmelfarts skyld. Stå os bi i lykke og nød, i vor sidste time og på dommens dag.

M Hør os, kære Herre Gud!

P Styr og led din hellige kirke. Foren den i fælles tro og enig gerning. Send trofaste arbejdere ud til din høst, og hold os til dit salige ord. Stands al vrang lære og tom gudsyndelse. Giv din Ånd og kraft til ordet, trøst de bedrøvede og bange, styrk dem, som forfølges for dit navns skyld.

M Hør os, kære Herre Gud!

P Giv alle folk på jorden fred og enighed. Værn vort land og vort folk. Velsign vor dronning og al øvrighed; udrust dem med indsigt og handlekraft. Giv frugt på jorden og forstand til at bruge dine gaver. Velsign os i vort jordiske kald.

M Hør os, kære Herre Gud!

P Send din hjælp til alle, som er i nød og fare, syge og ensomme, fattige og undertrykte. Gør vel mod dem, som gør ondt mod os. Forbarm dig over alle mennesker.

M Hør os, kære Herre Gud!

Litaniet følges af nedenstående kollekt eller af en anden kollekt.

P Herre, vor Gud, himmelske Fader! Du, som af din faderlige nåde ikke sparede din enbårne Søn, men gav ham hen til døden på korset; vi beder dig: Giv din Helligånd i vore hjerter, så vi trøster os med denne nåde, vogter os for synden, tålmodigt bærer de lidelser, du tilskikker os, og bliver til evig tid salige hos dig, ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed, én sand Gud fra evighed og til evighed.

M Amen.

NOTE 4: »O du Guds Lam«

Når nadverbøn c (med Helligsangen sunget af menigheden) anvendes, synges inden uddelingen eller under uddelingen »O du Guds Lam« i form af en salme (Salmebogen nr. 365 eller 174) eller i følgende prosaform:

O Guds Lam uskyldig, du, som bærer verdens synd:
forbarm dig over os!

O Guds Lam uskyldig, du, som bærer verdens synd:
forbarm dig over os!

O Guds Lam uskyldig, du, som bærer verdens synd:
forlen os din fred!

Børnegudstjeneste på højmessens plads

Efterfølgende ordning for børnegudstjeneste er en gudstjeneste på den almindelige højmesses plads. Ordningen kan også anvendes ved ungdomsgudstjenester på den almindelige højmesses plads.

Imellem ringningerne kan der gives en introduktion til dagens gudstjeneste. Forklarende bemærkninger kan endvidere indflettes på passende steder i gudstjenestens forløb.

Musik, bøn og lovsang indleder gudstjenesten. Herefter følger »Ordet« bestående af 1-2 bibelske læsninger, trosbekendelse, prædiken, kirkebøn og salmer. Rækkefølgen af de enkelte led kan tilpasses pågældende gudstjenestes helhedskarakter. Derudover kan denne hoveddel indeholde dramatisering og andre visuelle og musikalske indslag. Såfremt der er dåb i gudstjenesten, holdes den i begyndelsen af denne hoveddel, eller børnegudstjenesten kan have dåben som det liturgiske midtpunkt.

Der anvendes enten en nadverliturgi i overensstemmelse med stedets skik eller følgende liturgi beregnet særligt for børnegudstjeneste. Faste elementer i nadverliturgien er Fadervor, Indstiftelsesordene og Nadvermåltidet. Velsignelse, salme, bøn og musik afslutter gudstjenesten.

I. INDLEDNING

Førend gudstjenesten begynder, ringes der 3 gange med kirkens klokke(r). Sidste ringning afsluttes med bedeslag.

1 Indgang

Efter bedeslagene begynder gudstjenesten med et orgelstykke eller et andet stykke musik som præludium.

2 Indgangsbøn

Indgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et medlem af menigheden. I stedet for den almindelige indgangsbøn efter stedets skik kan anvendes en frit udformet eller frit valgt indgangsbøn.

3 Indgangssalme

Indgangssalmen kan være en fast lovsang, der anvendes ved alle børnegudstjenester.

4 Hilsen

Præsten:

Herren være med jer!

Menigheden:

Og med din ånd! eller: Og Herren være med dig!

Eller præsten siger:

*Vor Herres Jesu Kristi nåde og Guds kærlighed
og Helligåndens fællesskab være med jer alle!*

*Hilsenen kan bringes andre steder i indledningen og er normalt det første,
præsten siger.*

5 Indledningskollekt

Præsten beder en kollektbøn, der passer til pågældende afsnit af kirkeåret. Det kan være én af dagens kollektbønner eller en frit udformet kollektbøn.

Kollektbønnen kan på dette sted erstattes af en indgangsbøn, eller den kan helt bortfalde.

II. ORDET

6 Læsning

Teksterne vælges blandt søndagens tekster eller blandt et udvalg af tekster til børnegudstjeneste. Teksterne kan genfortælles eller dramatiseres m.m., men mindst én af teksterne bør (tillige) oplæses. Den første læsning kan bortfalde, sådan at der kun er én bibelsk læsning i gudstjenesten.

7 Salme mellem læsningerne

Kan erstattes af et musikalsk mellemspil eller helt udgå, hvis der kun er én læsning.

8 Evangelium (prædiketekst)

Evangelielæsningen indledes normalt med, at præsten siger:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten . . .

Menigheden svarer:

Gud være lovet for sit glædelige budskab.

Menigheden står op under oplæsningen.

9 Trosbekendelsen

Trosbekendelsen siges eller synges af præsten og menigheden i fællesskab.

Trosbekendelsen kan flyttes til en anden plads i denne hoveddel.

Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber,

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv. Amen.

10 Salme før prædikenen

Kan udgå.

11 Prædiken

Prædikenen holdes fra prædikestolen eller et andet egnet sted i kirkerummet.

Prædikenen kan erstattes af en fri samtale, eller den kan indgå som en del af en større helhed med tekstlæsning og dramatisering/visualisering.

12 Kirkebøn

Kirkebønnen kan bedes fra prædikestolen i tilknytning til prædikenen eller som et selvstændigt gudstjenesteled.

Den kan bedes af præsten alene, medlemmer af menigheden kan medvirke, eller den kan bedes som vekselbøn.

13 Salme efter prædikenen

Kirkebønnen kan bedes efter denne salme. Og i dette tilfælde efterfølges kirkebønnen af en salme eller et salmevers forud for nadveren.

Såfremt der ikke skal være nadver, fortsættes med slutningskollekten (pkt. 18), eller kirkebøn og Fadervor, eller eventuelt dåb.

III. NADVER

14 Nadverbøn

Der anvendes en nadverbøn fra højmesseordningen eller følgende nadverbøn. Forud for nadverliturgien kan der gives en fri indledning, der knytter forkyndelsen i den forudgående hoveddel sammen med nadveren.

Eventuelt kan nadverbønnen bortfalde, sådan at nadverritualet indledes med Fader-vor.

Præsten:

(Lad os takke og bede:)

Vi takker dig, himmelske Fader,
fordi du skabte himlen og jorden.

Alt har vi modtaget fra dig.

Vi takker dig, fordi du elskede verden
og gav din enbårne Søn, for at vi skal have evigt liv.

Vi beder dig, at du vil holde os fast i din kærlighed,
og at du i dette måltid vil forny dit fællesskab med os,
nu og i al evighed.

Hør os i Jesu navn!

15 Fadervor

Præst og menighed siger i fællesskab:

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget vorde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden.

Giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed! Amen.*

---

* I stedet kan anvendes:

Vor Fader, du som er i himlene!

Helliget blive dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke ind i fristelse,

men fri os fra det onde.

For dit er Riget og magten og æren i evighed! Amen.

16 Indstiftelsesordene

Præsten fortsætter med at læse eller messe indstiftelsesordene. Herunder står menigheden op.

Præsten tager disken, henholdsvis kalken, og holder dem, mens ordet om brødet, henholdsvis vinen, læses eller messes. Præsten kan herunder vende sig mod menigheden.

Vor Herre Jesus Kristus i den nat, da han blev forrådt, tog brødet, takkede og brød det, gav sine disciple det og sagde:

»Tag dette og spis det; det er mit legeme, som gives for jer.

Gør dette til min ihukommelse!«

Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet, takkede, gav dem den og sagde:

»Drik alle heraf; denne kalk er den nye pagt i mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse.

Gør dette, så ofte som I drikker den, til min ihukommelse!«*

17 Nadvermåltidet

Efter indstiftelsesordene går nadvergæsterne op til alteret og knæler ved alterbordet.

Præsten uddeler brødet til hver enkelt nadvergæst med ordene:

Dette er Jesu Kristi legeme.

Præsten rækker vinen til hver enkelt nadvergæst med ordene:

Dette er Jesu Kristi blod.

Efter hvert bord siger præsten:

Den korsfæstede og opstandne frelser, vor Herre Jesus Kristus,

som nu har givet jer / os sit hellige legeme og blod,

hvormed han har gjort fyldest for alle jeres / vore synder,

han styrke og opholde jer / os derved i en sand tro til det evige liv!

Fred være med jer!

Under fredsønsket kan præsten gøre korstegn med kalken.

---

* I stedet kan anvendes:

Vor Herre Jesus Kristus tog i den nat, da han blev forrådt,

et brød, takkede og brød det,

gav sine disciple det og sagde:

»Tag det og spis det; dette er mit legeme, som gives for jer.

Gør dette til ihukommelse af mig!«

Ligeså tog han også bægeret efter måltidet,

takkede, gav dem det og sagde:

»Drik alle heraf; dette bæger er den nye pagt ved mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse.

Gør dette, hver gang I drikker det, til ihukommelse af mig!«

*Eller præsten kan nøjes med at sige:
Fred være med jer!*

Under uddelingen kan der synges en salme, der kan spilles musik, eller der kan være stille.

Efter uddelingen går nadvergæsterne tilbage til deres pladser, og der kan synges en kort salme.

IV. AFSLUTNING

18 Slutningskollekt

Præsten beder én af de afsluttende kollektbønner eller en frit udformet kollektbøn.

Menigheden svarer efter slutningskollekten:

Amen.

Bønnen kan eventuelt bortfalde eller erstattes af et salmevers.

19 Velsignelse

Menigheden står op under velsignelsen, mens præsten siger:

(Modtag Herrens velsignelse:)

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred!*

Menigheden svarer:

Amen. Amen. Amen.

20 Udgangssalme

21 Udgangsbøn

Udgangsbønnen læses af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af menigheden.

I tilknytning til udgangsbønnen kan der være meddelelser.

I stedet for den almindelige udgangsbøn efter stedets skik kan anvendes en frit udformet eller frit valgt udgangsbøn.

Udgangsbønnen kan eventuelt udelades eller erstattes af et udgangsord.

22 Udgang

Indsamling finder almindeligvis sted i forbindelse med udgangen.

---

* I stedet kan anvendes:

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit ansigt mod dig og give dig fred!

Kirkeårets kollektioner og bibelske læsninger

Som indledningskollektion læses én af de anførte kollektioner.

Der læses tre læsninger: Første læsning fra Det gamle Testamente, anden læsning fra Det nye Testamente (epistel), og sidste læsning er dagens evangelium. I de kirkeår, hvis hovedpart falder på ulige årstal, læses teksterne fra første række. Og i de kirkeår, hvis hovedpart falder på lige årstal, læses teksterne fra anden række.

I de år, hvor anden tekstrække anvendes, kan evangeliet fra første tekstrække læses som anden læsning på følgende dage: Første søndag i advent, Juledag, Julesøndag, Helligtrekongers søndag, Fastelavns søndag, Mariæ bebudelses dag, Palmesøndag og Alle helgens dag. I dette tilfælde udelades enten læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente (epistlen). Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne.

Ved morgengudstjenester og andre tilsvarende faste gudstjenester, samt ved gudstjenester med dåb, kan læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente (epistel) udelades, sådan at der kun er to læsninger. Hvor det er vedtaget, kan samme ordning anvendes ved alle faste gudstjenester. Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne.

Såfremt den tidligere højmesseordning med to evangelielæsninger anvendes, udelades enten læsningen fra Det gamle Testamente eller læsningen fra Det nye Testamente (epistlen). Den tekst, der bør foretrækkes som første læsning, er markeret med en stjerne. Som anden læsning læses evangeliet fra den tekstrække, hvorover der ikke prædikes.

Læsninger fra Det gamle Testamente, Apostlenes Gerninger og Johannes' Åbenbaring indledes med ordene »Denne hellige lektie skriver (skrives i) . . .« eller »Således skriver (skrives der i) . . .«.

Læsninger fra Salmernes Bog indledes med ordene »Salmisten skriver« eller »Således skrives der i Salmernes Bog«.

Læsninger fra brevene i Det nye Testamente indledes med ordene »Epistlen skriver (skrives i) . . .« eller »Således skriver (skrives der i) . . .«.

Læsninger fra evangelierne indledes med ordene »Dette hellige evangelium skriver evangelisten . . .«.

1. SØNDAG I ADVENT

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Dig være tak og lov og pris til evig tid,
fordi du har set til os arme mennesker,
som for syndens skyld har måttet leve under dødens og Satans tyranni,
og indsat din Søn til konge over os,
en retfærdig konge, som selv vil dø
for at gøre os fri af vore synder og være vor frelser,
der hjælper os imod døden.
Nu beder vi dig lade din Helligånd oplyse, styre og lede os,
så vi holder os til vor retfærdige konge og frelser alene,
og ikke, som verden gør,
tager anstød af hans fattige skikkelse og foragtede ord,
men i fast tillid til ham bliver evigt salige
ved ham, som med dig lever og regerer^o i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

^o »regerer« kan i alle kollekter ombyttes med »råder«.

Eller

Rejs dig, beder vi, Herre,
rejs dig i din væld og kom!
Vore synder hænger over vore hoveder,
de truer med at knuse os,
udræk din hånd,
riv os ud af faren,
befri os, frels os,
du, som med Fader og Helligånd lever og regerer,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 24 eller Salme 100

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 13,11-14

Evangelium: Matt. 21,1-9

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 42,1-9

Læsning fra Det nye Testamente: Rom. 13,11-14

Evangelium: Luk. 4,16-30

2. SØNDAG I ADVENT

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som ved din Søn har åbenbaret for os,
at himmel og jord skal forgå, men vore legemer igen opstå
og vi alle stilles for din domstol;
vi beder dig,
at du ved din Helligånd vil bevare os fast i dit ord og i en ret tro,
nådigt vogte os for synd og bevare os i nød og fristelse,
så at vore hjerter ikke sløves
af frådseri og drukkenskab og dagliglivets bekymringer,
men at vi altid er årvågne og beder
og i sikker forvisning om din nåde
forventer din Søns komme med glæde
og bliver evigt salige ved ham,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Væk vore hjerter, Herre,
så vi går i gang med at rydde vej for din enbårne Søn.
Og behold os nådigt i din tjeneste,
når han holder sit indtog hos os og gør vore hjerter rene,
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 11,1-10

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 15,4-7

Evangelium: Luk. 21,25-36

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 11,1-10 eller Mal. 3,1-3

Læsning fra Det nye Testamente: Jak. 5,7-8

Evangelium: Matt. 25,1-13

3. SØNDAG I ADVENT

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som har ladet din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
blive menneske og komme ind i denne verden,
for at han skal bekæmpe Djævelens tyranni,
hjælpe os arme mennesker imod synd og død
og gøre os evigt salige;
vi beder dig styre og lede vore hjerter ved din Helligånd,
så vi ikke ser hen til noget andet end hans ord
og således undgår al den forargelse,
som vor fornuft kalder frem hos os,
og må være at finde blandt dem,
der ikke forarger sig på din Søn, Jesus Kristus,
men bliver salige ved ham,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Bøj dig dybt, Herre Jesus,
så du kan høre os her,
hvor vi beder ud af mørket i vore sind:
Kom i din nåde og gæst os,
gør mørket i os til lys,
du, som med Fader og Helligånd lever og regerer,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 35

Læsning fra Det nye Testamente: 1. Kor. 4,1-5

Evangelium: Matt. 11,2-10

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 40,1-8

Læsning fra Det nye Testamente: 2. Kor. 4,5-10

Evangelium: Luk. 1,67-80

4. SØNDAG I ADVENT

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig af hjertens grund,
fordi du har ladet os komme til den nådefulde dåb,
hvori du skænkede os syndernes forladelse,
Helligånden og det evige liv
for din Søns, Jesu Kristi, skyld.
Vi beder dig:
Bevar os i troen, så at vi aldrig tvivler om denne din gave,
og styrk os ved din Helligånd
til at stride mod synden og blive i vor dåbs nåde,
indtil vi bliver til evig tid salige
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig,
fordi du ved Johannes Døber beredte den hellige dåb for din Søn,
og fordi du også lader os komme til dåben
og dér for vor Herres Jesu Kristi skyld
tilsiger os vore synders forladelse, Helligånden og det evige liv.
Vi beder dig:
Hold os så fast i tillid til din nåde og barmhjertighed,
at vi aldrig tvivler om dit tilsagn i dåben,
men trøster os dermed, når tvivl og fristelse vil angribe os.
Hjælp os ved din Helligånd, så vi vogter os for synd
og lever i den uskyld, vi kom ind i ved vor dåb.
Men hjælp os også ved din Helligånd,
når vi ikke kan bestå, men i vor menneskelige svaghed falder igennem;
lad os ikke blive liggende dér i vore synder.
Hjælp os at sørge over dem og vende om til dig
og på ny trøste os ved dit tilsagn
og således ved din nåde blive til evig tid salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Rejs dig, vi beder dig, Herre,
rejs dig med vælde og kom!
Opbyd din styrke,
il os til undsætning,
hjælp os med din nåde,
for vore synder omklamrer os,
vi kommer ikke ud af stedet.
Bær over med os,
se på os med mildhed,
så vi igen kan bevæges og leve
ved dig, som med Faderen og Helligånden lever og regerer,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 52,7-10

Læsning fra Det nye Testamente: *Fil. 4,4-7

Evangelium: Johs. 1,19-28

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 12

Læsning fra Det nye Testamente: 2. Kor. 1,18-22

Evangelium: Johs. 3,25-36

JULEAFTEN

(24. december)

Eftermiddagsgudstjeneste uden nadver. Der prædikeres over én af efterfølgende tekster eller over en frit valgt tekst.

Når 4. søndag i advent falder den 24. december, kan gudstjenesten holdes som en højmesse med teksterne til 4. søndag i advent og/eller som en juleaftensgudstjeneste.

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som har ladet de hellige engle åbenbare din Søn, Jesus Kristus,
for de fattige hyrder på marken og forkynde for dem,
at de ikke skulle frygte, men fryde sig,
fordi Kristus, vor frelser, er født;
vi beder dig:

Lad din Helligånd drive al frygt ud af vore hjerter,
og væk den evige glæde i os.

Og er vi end her på jorden fattige og forladte,
lad os da trøste og glæde os ved,
at vi har din kære Søn, Kristus,
som for vor skyld er blevet menneske
for at hjælpe os mod død og alt ondt og gøre os salige i evighed,
han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
denne nat har du gjort hellig,
natten begyndte at lyse,
det sande lys brød igennem,
det oplyste hele verden.

Her har vi set hans underfulde lys,
og vi beder:

Lad os se det engang i din himmel,
og drikke dybt af dets glæde
ved Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 9,1-6a

Evangelium: Luk. 2,1-14 eller Matt. 1,18-25

Som slutningskollekt kan anvendes følgende

Almægtige, evige Gud, vor Herres Jesu Kristi og vor Fader!

Vi lover og priser og takker dig,
fordi du har ladet dit julebud komme også til os,
så den store glæde bliver forkyndt for hele vort folk!
Vi beder dig,
at du vil give os din Helligånd,
så dit ord må bære frugt i vore hjerter
og blive forkyndt også ved os over den hele jord,
og giv os engang med alle dine hellige engle
at synge med i den evige lovsang,
ved din enbårne Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

JULEDAG (KRISTI FØDSELS DAG)

(25. december)

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig for din store nåde og barmhjertighed,
at du har ladet din enbårne Søn blive menneske af kød og blod
og ved ham nådigt hjulpet os fri af synden og den evige død.

Vi beder dig:

Oplys vore hjerter ved din Helligånd,
så vi må være taknemmelige, fordi du lod din Søn blive menneske,
og trøste os dermed i al tvivl og fristelse
og således blive evigt salige ved ham,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,

du, som lod din enbårne Søn føde ind i vor verden
som et menneske af kød og blod,
dig beder vi på hans fødsels dag:

Tag syndens åg af vore skuldre,
fri os ud af vor ældgamle trældom,
gør os til nye mennesker

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 9,1-6a

Læsning fra Det nye Testamente: *Hebr. 1,1-5

Evangelium: Luk. 2,1-14

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 9,1-6a eller 1. Mos. 1,1-5

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 4,7-11

Evangelium: Johs. 1,1-14

Aftensang (Juledag B)

Hvor det ønskes, kan følgende læsninger bruges ved aftensangsgudstjenester Juledag eller ved gudstjenester Anden juledag i kirker, hvor der ikke har været gudstjeneste Juledag.

Læsning fra Det gamle Testamente: Mika 5,1-4a

Læsning fra Det nye Testamente: *Tit. 2,11-14

Evangelium: Luk. 2,15-20 eller Johs. 1,14-18

ANDEN JULEDAG (SANKT STEFANS DAG)

(26. december)

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som lod den hellige Stefan lide
og blive stenet på grund af sin tro
og dermed viste os,
at dit rige ikke er af denne verden, men er et evigt rige;
vi beder dig:
Styrk vore hjerter ved din Helligånd,
dersom vi også kommer til at lide for dit ords og dit navns skyld.
Lad os holde stand
og i stedet for de forgængelige goder
trøste os med din nåde og de evige goder
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Vor Herre Jesus,
du, som stod hos den hellige Stefan,
da han blev stenet ihjel af den rasende mængde,
dig beder vi:
Lær også os at elske vore fjender
og bede for vore forfølgere
ved dig, vor Herre Jesus Kristus,
du, som døde for vor skyld
og nu med Faderen lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jer. 1,17-19

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 6,8-14 + 7,54-60

Evangelium: Matt. 23,34-39

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 50,4-7

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 6,8-14 + 7,54-60

Evangelium: Matt. 10,32-42

JULESØNDAG

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som (gennem Simeon)° forudsagde,

at din Søn, Jesus Kristus, er sat til fald og oprejsning for mange i Israel;
vi beder dig:

Lad din Helligånd lyse for os,

så vi kender din Søn, Jesus Kristus,

holder os til ham i al nød og fare

og oprejses med ham

og ikke, som den blinde selvsikre verden, støder os på ham.

Hjælp os til at finde trøst og være ved godt mod

under al lidelse og anfægtelse, som møder os for dit ords skyld,
fordi det står fast,

at de, der forfølger dit ord, ikke hører til dit rige,

men dem, der tror på ordet og bliver ved det,

gør du til evig tid salige ved din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

° Ordene i parentes kan udelades

Eller

Almægtige, evige Gud,

styr vore handlinger,

lad dem blive som du vil have dem,

så det må forundes os i din kære Søns navn

at flyde over med gerninger efter dit hjerte,

du, som med Søn og Helligånd lever og regerer,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 63,7-9

Læsning fra Det nye Testamente: *Gal. 4,4-7

Evangelium: Luk. 2,25-40

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 27,1-5 eller Jer. 31,15-17

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 3,19-22a

Evangelium: Matt. 2,13-23

NYTÅRS DAG

(1. januar)

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig for din faderlige nåde,
at du har taget dig af os fortabte syndere,
og til gavn for os givet din Søn ind under loven,
for at han med sin fuldkomne lydighed
skulle stille din vrede og råde bod på vor ulydighed.
Vi beder dig:
Oplys ved din Helligånd vore hjerter,
så vi trøster os med hans lydighed,
når vor synd og onde samvittighed fordømmer os,
og hjælp os til,
at vi også begynder at være lydige børn
og til sidst bliver til evig tid salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Barmhjertige, evige Gud, himmelske Fader!
Du, som ved omskærelsen førte din kære Søn ind under loven
og gav ham navnet Jesus,
for at han skulle forløse os fra alle vore synder
og give os det evige liv;
giv os nåde til at få del i denne forløsning
og blive til evig tid salige
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, hvis enbårne Søn trådte ind i vor verden som et sandt menneske,
kød af vort kød og blod af vort blod,
gør det under,
at han, der var som vi i det ydre,
må omdanne os til at ligne ham i det indre,
han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Mos. 12,1-3

Læsning fra Det nye Testamente: *Gal. 3,23-29

Evangelium: Luk. 2,21

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 90

Læsning fra Det nye Testamente: *Jak. 4,13-17

Evangelium: Matt. 6,5-13

HELLIGTREKONGERS SØNDAG

(Søndag i perioden 2.-6. januar)

Efterfølgende kollekter og læsninger kan også anvendes, såfremt der holdes gudstjeneste Helligtrekongers aften 5. januar.

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som har ladet dit hellige ord lyse for os
som den rette stjerne, der viser os barnet Jesus;
vi beder dig:
Giv os din Helligånd,
så at vi med glæde og tak modtager ordets lys
og bruger det til vor salighed
og ligesom vismændene følger efter denne stjerne,
ikke lader nogen møje eller fare afskrække os,
men med hele vort hjerte holder os til din Søn, Jesus Kristus,
som vor eneste frelser
og også tager noget af det, du har givet os til at opretholde livet med,
og anvender det på din fattige kristenhed,
så den kan bevares og forbedres,
og vi kan tjene din Søn, Jesus Kristus,
i sand tro, håb og kærlighed,
han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Vor Gud og Fader,
du, som lod din stjerne ledsage de vise mænd fra Østen
og åbenbarede din enbårne Søn for hedninger,
der ikke kendte til troen,
dig beder vi, som kender dig i troen:
Led os frem til herligheden hos dig,
hvor vi kan tåle at se dig, Skaber i himlen, ansigt til ansigt
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 60,1-6

Læsning fra Det nye Testamente: Tit. 3,4-7

Evangelium: Matt. 2,1-12

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 60,1-6 eller Job 28,12-28

Læsning fra Det nye Testamente: 1. Johs. 2,7-11

Evangelium: Matt. 2,1-12 eller Johs. 8,12-20

1. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som ved Maria og Josef ledte din Søn Jesus
op til helligdommen i Jerusalem;

vi beder dig:

Vær i din nåde med forældre og alle,
som du har sat til vejledere for børnene og de unge,
at de ikke forarger dem med ord eller gerninger,
men sammen med dem flittigt søger til kirke for at høre dit ord;
og giv børnene din Ånd og nåde,
at ordet må bære frugt i deres hjerter,
så de må leve dig til lov og ære
og andre mennesker til gavn og gode
og med alle troende blive evigt salige
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du af din nåde har ladet os komme til den salige dåb
og givet os indsigt i dit guddommelige ord og i din vilje.

Vi beder dig:

Giv os din Helligånd, så vi ikke ringeagter dit ord,
men flittigt hører det og ikke glemmer det.

Lad det bære frugt hos os,

så vi lever efter din vilje,

vokser i en ret tro og gudsfrygt

og til sidst dør i troen på dit ord

og bliver til evig tid salige

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Godhedens Gud, himlenes Herre,
lyt til dit folk, når vi råber til dig,
hør vor indtrængende bøn:
Giv os øje for, hvad du vil vi skal gøre,
og kræfter til at udføre, hvad du sætter os for øje,
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 84

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 12,1-5

Evangelium: Luk. 2,41-52 eller Mark. 10,13-16

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 8

Læsning fra Det nye Testamente: *Kol. 1,15-19

Evangelium: Mark. 10,13-16

2. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Vi beder dig,

at du vil se i nåde til vor skrøbelighed

og udrække din vældige hånd til at skærme os imod alt ondt.

Førlad os alle vore synder,

og styrk os i troen på,

at dit ord er mægtigt til at gøre alt, hvad dig behager,

og til at give os arv iblandt alle de hellige i Himmeriget

ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du nådigt har skabt os som mand og kvinde

og lader os høre sammen i ægteskab.

Vi beder dig:

Giv os din Helligånd til at lede og styre i vore hjem,

så vi undgår at give hinanden grund til modvilje og vrede,

men lever i guds frygt og sammenhold

og, selv om fristelser ikke vil udeblive,

alligevel altid må spore din nådige hjælp og velsignelse.

Hjælp os at opdrage vore børn efter din vilje

og leve med dem og med alle i tro og tillid

og blive til evig tid salige

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,

du, som styrer alt det skabte i himlen og på jorden,

hør med mildhed dit folks indtrængende bønner:

Forund os din fred i vor tid

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 2. Mos. 33,18-23

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 12,(6)9-16a

Evangelium: Johs. 2,1-11

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Kong. 8,1+12-13+22-30 eller Jer. 17,12-14

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 2,28-3,3

Evangelium: Johs. 4,5-26

3. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som af din store kærlighed og barmhjertighed har givet os din Søn og har ladet ham blive menneske og dø på korset for vor skyld; vi beder dig:

Giv din Helligånd i vore hjerter, så vi bliver fast ved dit ord og fortrøster os til, at vi ved Kristus har syndernes forladelse og evigt liv, han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed, én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,

se på vor svaghed med milde øjne!

Hos dig søger vi ly,

udræk din kongelige højre hånd

og tag os under din nådige beskyttelse

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 5. Mos. 10,17-21

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 12,16b-21

Evangelium: Matt. 8,1-13

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Mos. 15,1-6

Læsning fra Det nye Testamente: *Hebr. 11,1-6

Evangelium: Luk. 17,5-10

4. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som ud fra din faderlige og gode omtanke
lader dine børn leve under korset her på jorden
og lader storm og uvejr komme over os
for at nedkæmpe synden og øve os i tro, håb og bøn;
vi beder dig:
Forbarm dig over os,
hør os nådigt, når vi beder i fristelse og i nød,
send os din hjælp,
så vi kan erfare din nåde og faderlige bistand
og med alle dine hellige prise og love dig i evighed
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Gud, du, som ser os omringet af så mange og store farer
og véd, at vi ikke kan bestå,
fordi vi kun er skrøbelige mennesker,
kom os til hjælp og frels os,
både vor sjæl og vort legeme,
så vi kan komme igennem de lidelser, som vore egne synder påfører os,
og besejre dem ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Job 38,1-11(12-18 + 31-33)

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 13,8-10

Evangelium: Matt. 8,23-27

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 40,26-31

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 4,18-22(25)

Evangelium: Matt. 14,22-33

5. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du har sået den gode sæd, dit hellige ord, i vore hjerter.

Vi beder dig:

Lad ved din Helligånd denne sæd gro og bære frugt hos os

og vogt os imod den onde fjende,

for at han ikke skal så ukrudt deri.

Vogt os for falsk sikkerhed,

hold vor gudsfrygt vågen

og hjælp os i al nød og fristelse,

indtil vi bliver til evig tid salige

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, du, som er ubrydelig trofast,

hør dit folks bønner:

Våg over os,

som intet andet har at støtte os til end håbet om din nåde,

vær du vor faste mur,

vor beskytter til vore dages ende

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Læsning fra Det gamle Testamente: Præd. 8,9-15

Læsning fra Det nye Testamente: *Kol. 3,12-17

Evangelium: Matt. 13,24-30 eller Matt. 13,44-52

SIDSTE SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som viste os din Søn, Jesus Kristus, i lys fra himlen
og påbød os at høre ham, i hvem du alene finder behag;
vi beder dig:
Oplys vore hjerter med dit ord og din Helligånd,
så vi retter al vor tro og tillid
imod hans død, hans fortjeneste og hans nåde.
Lad derved også os komme til den herlighed,
du gjorde synlig på ham,
dengang han stod forklaret på bjerget,
så vi bliver evigt salige til legeme og sjæl
ved ham, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Hold os i live, Gud, som dit folk,
gør os trofaste i kærlighed til dit hellige navn,
så vi lydigt går ind under de pligter,
som du, vor Gud, pålægger os,
og glade modtager dine gaver,
både her i tiden og endelig i evigheden
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 2. Mos. 34,27-35

Læsning fra Det nye Testamente: *2. Pet. 1,16-18

Evangelium: Matt. 17,1-9

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 2,2-5

Læsning fra Det nye Testamente: *Kol. 1,25d-28

Evangelium: Johs. 12,23-33

SØNDAG SEPTUAGESIMA

(9. søndag før påske)

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som ved dit hellige ord har kaldet os ind i din vingård,
vi beder dig:
Giv os din Helligånd i vore hjerter,
så vi arbejder trofast i din vingård,
vogter os for synd og forargelse,
retter os efter dit ord og din vilje
og sætter alt vort håb alene til din nåde,
som du uforskyldt har belønnet os med
i din Søn, Jesus Kristus,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Lyt med mildhed, Herre, til os, når vi beder!
Vore egne synder har bragt os i elendighed,
det går os, som vi har fortjent.
Men, Herre, vi er jo dog dit folk,
og derfor beder vi dig, retfærdige Gud,
vær barmhjertig, fri os ud af vor nød,
for at alle kan se din herlighed og ære dit navn
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Jer. 9,22-23

Læsning fra Det nye Testamente: 1. Kor. 9,24-27

Evangelium: Matt. 20,1-16

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Job 9,1-12

Læsning fra Det nye Testamente: Ap.G. 17,22-34

Evangelium: Matt. 25,14-30

SØNDAG SEKSAGESIMA

(8. søndag før påske)

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du har sået dit velsignede ord iblandt os
ved din Søn, Jesus Kristus.

Og vi beder dig:

Gør ved din Helligånd vort hjerte beredt
til at høre dit ord med flid,

bevare det i et smukt og godt hjerte

og bære frugt i udholdenhed,

så vi ikke følger vor tilbøjelighed til synd,

men med din hjælp dæmper synden.

Lad os uden vaklen fortrøste os til din nåde og hjælp,

hver gang vi er udsat for forfølgelse,

og med tålmodighed forblive i håbet om den evige salighed

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Gud, du ser,

at intet i vore handlinger giver os grund til at stole på os selv.

Derfor beder vi dig, nådige Herre,

beskyt os mod de magter, som vil os til livs,

vær vort faste værn

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 55,6-11

Læsning fra Det nye Testamente: 1. Kor. 1,18-21(25)

Evangelium: Mark. 4,1-20

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 45,5-12

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 1,18-21(25) eller 2. Tim. 3,10-17

Evangelium: Mark. 4,26-32

FASTELAVNS SØNDAG

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som åbenbarede dig med din Helligånd,
dengang din kære Søn blev døbt,
belæsset med alle vore synder,
og tilsagde ham din fulde nåde,
du, som med din egen stemme viste os hen til ham,
for at vi ved ham kan få syndernes forladelse og al din nåde,
dig beder vi:
Hold os fast i tillid til dine ord.
Og da vi også er døbt efter din Søns befaling og forbillede,
beder vi dig:
Styrk vor tro med din Helligånd,
og hjælp os til det evige liv
ved Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller (anden række)

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som ved din Søn, Jesus Kristus,
nådigt åbnede den blindes øjne og lod ham se lyset;
vi fortabte syndere beder dig,
at du med dit salige ord vil oplyse vore blinde hjerter,
så vi ved din Søn,
der på korset er død for os og har betalt for vore synder,
lærer dig ret at kende
og i al nød og fristelse alene ser hen
til din nådige hjælp og barmhjertighed
og trygt beder derom
og således finder trøst og redning
imod Djævelen, synden og døden
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

hør med mildhed på os, når vi beder:

Du, som friede os, da vi lå fangne i vore synders lænke,

se nu, hvor vi trues fra alle sider,

og vogt os ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 2

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Pet. 3,18-22

Evangelium: Matt. 3,13-17

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 31,2-6

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 13

Evangelium: Luk. 18,31-43

1. SØNDAG I FASTEN

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Da vor onde fjende altid er efter os
og som en brølende løve prøver,
om han kan opsluge os,
beder vi dig for din Søns, Jesu Kristi, skyld:
Kom os til undsætning med din Helligånd,
og gør vore hjerter stærke med dit ord,
så den onde fjende dog ikke skal få magt over os,
men vi til enhver tid kan blive i din nåde
og endelig blive salige hos dig,
som med Søn og Helligånd lever og regerer,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som bliver krænket og vred,
når vi forsynder os,
men tager os til nåde igen,
når vi angrer og gør bod,
vi beder dig som dit folk:
Se på os med kærlighed.
Og selv om vi har syndet og kun fortjener din vrede,
bønfalder vi dig om at tage din straffedom tilbage
for din Søns, Jesu Kristi, skyld,
med hvem du lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *1. Mos. 3,1-19

Læsning fra Det nye Testamente: 2. Kor. 6,1-2(10)

Evangelium: Matt. 4,1-11

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *1. Mos. 4,1-12

Læsning fra Det nye Testamente: Jak. 1,9-16

Evangelium: Luk. 22,24-32

2. SØNDAG I FASTEN

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi bekender for dig,

at vi har grunde nok til at grue for vore synder og vor uværdighed.

Derfor beder vi dig, at du ved din Helligånd

vil gøre troen og håbet på din nåde og barmhjertighed

faste og urokkelige i vore hjerter,

så at vi (som den kananæiske kvinde)^o

trods vor uværdighed holder fast ved din nåde,

når vi angribes af tvivl og fristelse og kommer i stor nød,

og finder frelse hos dig

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

^o Ordene i parentes kan udelades.

Eller

Herre, vor Gud,

du ser, at vi er forladt af al kraft og evne til det gode;

vogt du os både indadtil og udadtil,

værn os mod alle fjender,

der udefra truer vort liv,

og rens os fra falske tanker,

der indefra formørker vort sind,

ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Salme 42,2-6

Læsning fra Det nye Testamente: 1. Tess. 4,1-7

Evangelium: Matt. 15,21-28

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *1. Mos. 1,27-31

Læsning fra Det nye Testamente: Hebr. 5,1-10

Evangelium: Mark. 9,14-29

3. SØNDAG I FASTEN

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som har ladet din Søn, vor Herre Jesus Kristus, blive menneske,
for at han skal hindre Djævelens tyranni
og beskytte os arme mennesker imod den onde fjende;
vi takker dig for denne nådige hjælp
og beder dig om,
at du i alle anfægtelser nådigt vil komme os til undsætning,
vogte os for falsk sikkerhed
og ved din Helligånd holde os fast i dit ord og sand guds frygt,
for at vi til det sidste må leve i fred for den onde fjende
og blive evigt salige ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige Gud,
vi beder dig:
Se til os hjælpeløse mennesker,
hør vore bønner!
Udræk din kongelige højre hånd
og forsvar os
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *5. Mos. 18,9-15

Læsning fra Det nye Testamente: Ef. 5,(1)6-9

Evangelium: Luk. 11,14-28

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *2. Mos. 32,7-10 + 30-32

Læsning fra Det nye Testamente: Johs. Åb. 2,1-7

Evangelium: Johs. 8,42-51

MIDFASTE SØNDAG

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som ved din Søn

i ørkenen rigeligt bespiste tusinder med fem brød og to fisk,
vi beder dig:

Vær også nådig hos os med din velsignelse,
vogt os for gerrighed og bekymring for det daglige brød,
så vi først søger dit rige og din retfærdighed
og siden må spore din milde faderlige godhed
i alt det, vi behøver til legeme og sjæl,
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige Gud,

lad dig bevæge af vor bøn:

Vort liv lægges øde som følge af vore egne gerninger,
og vi fortjener ikke andet.

Vær os nådig, giv os lindring,

tid til at ånde og leve,

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *5. Mos. 8,1-3

Læsning fra Det nye Testamente: 2. Kor. 9,6-11

Evangelium: Johs. 6,1-15

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *2. Mos. 16,11-18 eller Salme 145,8-16

Læsning fra Det nye Testamente: 2. Pet. 1,3-11

Evangelium: Johs. 6,24-35(37)

MARIÆ BEBUDELSES DAG

(5. søndag i fasten)

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du i din ubegribelige nåde tænkte på os arme syndere
og for vor skyld lod din enbårne Søn blive menneske,
undfanget ved Helligånden og født af Jomfru Maria.

Vi beder dig:

Lad din Helligånd oplyse vore hjerter,

så vi kan trøste os ved,

at Guds Søn blev menneske sammen med os

og led og døde for os.

Lad os med ham som vor Herre og evige konge

få liv og evig salighed,

han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

du, som lod din engel bringe bud til Jomfru Maria om din vilje:

at dit Ord skulle blive menneske i hendes skød,

vi beder dig i troen på, at hun i sandhed blev Guds moder:

Giv os evigt liv med hendes Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 7,10-14

Læsning fra Det nye Testamente: 1. Johs. 1,1-3

Evangelium: Luk. 1,26-38

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Es. 7,10-14 eller 1. Mos. 18,1-15

Læsning fra Det nye Testamente: 1. Kor. 1,21-31

Evangelium: Luk. 1,46-55

PALMESØNDAG

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Du, som lod din enbårne Søn ydmyge sig,
så han påtog sig en tjeners skikkelse
og blev lydige til døden på korset;
giv os nådigt,
at vi i en ret tro holder os til denne vor frelser,
efterfølger ham i ydmyghed og lydighed
og så omsider bliver salige
ved ham, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,

du, som gav hele menneskeslægten et forbillede på ydmyghed,
da du lod vor frelser tage vort kød og blod på sig
og underkaste sig korsfæstelse,
dig beder vi:
Giv os nåde til at tage ved lære af din Søns tålmodighed,
efterfølge ham i ydmyghed til vor død
og vågne til fællesskab med ham i hans opstandelse,
han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Zak. 9,9-10

Læsning fra Det nye Testamente: *Fil. 2,5-11

Evangelium: Matt. 21,1-9

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Zak. 9,9-10

Læsning fra Det nye Testamente: Fil. 2,5-11

Evangelium: Mark. 14,3-9 eller Johs. 12,1-16

SKÆRTORS DAG

Kollekt

Vor Herre Jesus Kristus!

Vi takker dig,

fordi du af din store nåde har indstiftet den hellige nadver,
hvori du giver os dit legeme og blod at spise og drikke.

Vi beder dig:

Giv os ved din Helligånd,

at vi kommer din lidelse og død i hu,

bekender vore synder

og tror syndernes forladelse

og således dag for dag vokser i tro og håb og kærlighed,

indtil dit måltid fuldendes i dit rige,

hvor du med Faderen og Helligånden lever og regerer,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

vi er samlede her for at mindes,

at din enbårne Søn, på vej til at overgive sig til døden,

satte sig til bords med sine disciple

og ved sit offer indgik en ny pagt med dem

og med hele sin kirke,

et kærlighedens fællesliv mellem sig og os til evig tid.

Og vi beder:

Hjælp os af dette under at øse en fylde af kærlighed og liv

ved Jesus Kristus, vor Herre, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 2. Mos. 12,1-11

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 10,15-17

Evangelium: Matt. 26,17-30

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 116

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 11,23-26

Evangelium: Johs. 13,1-15

LANGFREDAG

På Langfredag tændes alterlysene ikke undtagen under altergang, og præsten iføres ikke messeklæder. Der læses én eller to læsninger fra Det gamle Testamente. Som prædiketekst læses fra »Vor Herre Jesu Kristi lidelses historie« eller fra et af evangelierne. Denne læsning kan opdeles i to eller flere afsnit. Det store litani kan bedes på kirkebønnens plads, eller Det lille litani (Salmebogen nr. 364) kan bedes efter indgangssalmen eller på indgangssalmens plads.

Kollekt

Vi takker dig, Gud Fader,
at du har givet os din enbårne Søn, Jesus Kristus,
for at enhver, som tror på ham,
ikke skal fortabes, men have evigt liv.
Vi takker dig, Jesus Kristus,
at du på dit hellige legeme har båret alle vore synder
og med dit blod udslettet alle vore overtrædelser.
Vi takker dig, du gode Helligånd,
at du har givet os den tro i vore hjerter,
at vi intet andet véd til salighed end den korsfæstede Jesus Kristus.
Giv os, Gud, din nåde,
at vi af hjertet tror,
at alle vore synder er os for Jesu Kristi lidelses og døds skyld forladt,
og oplys os ved din Helligånd,
så vi daglig ved Jesu døds kraft afstår fra synd
og aldrig slipper Jesus af vore hjerter,
førend vi ser ham klarligt i det evige liv,
hvor han med dig og Helligånden lever og regerer
fra evighed og til evighed.

Eller

Barmhjertige, evige Gud,
du, som ikke ville holde din Søn tilbage,
men lod ham bære vore synder med sig op på korset,
dig takker vi,
fordi vi er løst fra al vor angst og skyld
og aldrig mere behøver at lade os skræmme
eller at miste modet,
men trygt kan stole på din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligåndens enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Én eller to af følgende læsninger:

1. Mos. 22,1-18 [og/eller] *Es. 52,13-53,12

Evangelium: Matt. 27,31-56 eller Mark. 15,20-39

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Én eller to af følgende læsninger:

Salme 22,2-22a [og/eller] *Es. 52,13-53,12

Evangelium: Luk. 23,26-49 eller Johs. 19,17-37

PÅSKEDAG

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig for din store nåde og barmhjertighed,
at du har hengivet din Søn for vore synders skyld
og oprejst ham til retfærdighed for os.
Vi beder dig,
at du vil give os din Helligånd
og gennem ham lede og styre os,
bevare os i den sande tro,
vogte os for alle synder
og efter dette liv opvække os til det evige liv
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som på denne dag lod din enbårne Søn nedkæmpe døden
og åbne evighedens porte for os,
du, som selv har lagt os i hjertet,
hvad vi beder om,
hjælp du også vore bønner på vej til dit hjerte
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 118,19-29

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 5,7-8

Evangelium: Mark. 16,1-8

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 118,19-29 eller Salme 118,13-18

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Pet. 1,3-9

Evangelium: Matt. 28,1-8

Som slutningskollekt kan anvendes følgende

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig,
fordi du af din store nåde og barmhjertighed
har genfødt os til et levende håb
ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde,

og vi beder dig:
Hjælp os ved din Helligånd,
at vi må kende kraften i hans opstandelse
og fællesskabet med ham i hans lidelser
og få nåde til at vandre i det nye levned
og således nå frem til de saliges opstandelse
og den evige glæde hos dig
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

ANDEN PÅSKEDAG

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som åbenbarede din Søn for de to disciple,
som gik til Emmaus,
vi beder dig,
at du med dit ord og din Helligånd også vil oplyse vore hjerter,
så vi bliver stærke og faste i troen
og troelig holder os til dit ord,
gerne taler derom og bruger det flittigt,
for at vi,
selv om vi med Kristus skal lide meget ondt her på jorden,
dog altid ved dit ord må have den rette trøst,
indtil vi efter dette liv opvækkes til det evige liv
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som i påskens under har givet verden den gave,
som kan læge alle dens lidelser,
dig beder vi:
Følg med din himmelgave os, dit folk, på vor vandring,
så vi må få den fuldkomne frihed,
og gå frem mod det evige liv
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 22,22b-32

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 10,34-41

Evangelium: Luk. 24,13-35

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 16,5-11

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 15,12-20 eller Ap.G. 10,34-41

Evangelium: Johs. 20,1-18

1. SØNDAG EFTER PÅSKE

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig for din uudsigelige nåde,
at du ved din kære Søn, vor Herre Kristus,
har givet os dit ord og dine sakramenter til vor trøst,
for at vi dér skal finde tilgivelse for vore synder.

Vi beder dig:

Giv os din Helligånd,
så vi af hjertet tror dit ord
og gennem dåben og nadveren styrkes i troen fra dag til dag,
indtil vi bliver til evig tid salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige Gud og Fader,
nu, da vi har fejret påsken,
beder vi dig, du, som er gavmild uden grænser:
Hjælp os at holde påske hver dag
i hele vort daglige liv
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 30

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 5,1-5 eller Ap.G. 2,22-28

Evangelium: Johs. 20,19-31

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 43,10-12

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 2,22-28 eller 1. Pet. 1,17-25

Evangelium: Johs. 21,15-19

2. SØNDAG EFTER PÅSKE

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som har taget dig faderligt af os elendige mennesker
og sat din Søn til at være hyrde for os,
for at han ikke alene skal mætte os med sit ord,
men også ved sin beskyttelse redde os fra synd, død og Djævel;
vi beder dig:

Hjælp os ved din Helligånd til at kende ham, vor hyrde,
ligesom han kender os og tager sig af vor nød,
så vi under al modgang holder os til ham,
søger og venter hjælp og trøst hos ham,
af hjertet følger hans røst
og således bliver til evig tid salige ved ham,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som lod din Søn bøje sig dybt til jorden
for at oprejse den slagne verden med ham,
forund din menighed endeløs jubel,
og lad dem, du har revet ud af faldet ned i evig død,
få lov til at leve og ånde i evig glæde
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Ez. 34,11-16

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Pet. 2,20-25 eller Ap.G. 2,36-41

Evangelium: Johs. 10,11-16

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 23

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 2,36-41 eller Hebr. 13,20-21

Evangelium: Johs. 10,22-30

3. SØNDAG EFTER PÅSKE

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som i god og faderlig hensigt
opdrager dine børn under prøvelser her på jorden,
for at vi skal dele kår med din enbårne Søn,
både i lidelse og siden i herlighed;
vi beder dig:
Trøst os ved din Helligånd under anfægtelse og kors,
så vi ikke giver op, men holder fast ved den trøst,
at vor lidelse efter din Søns tilsagn kun skal vare en kort tid,
og derefter skal evig glæde følge.
Hjælp os til,
at vi i dette håb kan overvinde al ulykke med tålmodighed
og blive evigt salige ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som lader din sandheds lys skinne for dem, der er gået vild,
så de igen kan komme på ret vej,
giv du alle i din menighed ånd til at skelne,
så vi vender os fra det, som strider mod kristennavnet,
og bevarer det, som er navnet værdigt,
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 54,7-10

Læsning fra Det nye Testamente: *Hebr. 13,12-16 eller Ap.G. 4,7-12

Evangelium: Johs. 16,16-22

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: 2. Mos. 3,1-7 + 10-14

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 4,7-12 eller Hebr. 4,14-16

Evangelium: Johs. 14,1-11

BEDEDAG

(4. fredag efter påske)

Kollekt

Nådige Gud, vor kære, barmhjertige Fader!
Du, som er rundhåndet med din tilgivelse
og gerne vil forbarme dig over alle,
der sørger over deres synder;
dig beder vi:
Forlad os vor skyld,
og giv os nåde til i dag og hver dag
at afstå fra vore dårlige handlinger
og vende om til dig af hele vort hjerte.
Giv os din Helligånd,
så vi styrkes i troen
og får kræfter til at sætte frugt
i handlinger, der er omvendelsen værdige,
og kan bede til dig med tro og tillid til,
at du er vor nådige Gud og Fader,
som vil hjælpe os og velsigne vort liv,
indtil vi af din nåde bliver evigt salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige Gud,
vi kan i vor nød ikke stole på noget andet
end din guddommelige godhed.
Derfor beder vi:
Stil dig mellem os og alt, hvad der truer os,
vær vort faste værn
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Salme 51,3-19 eller Salme 67

Læsning fra Det nye Testamente: Hebr. 8,10-12

Evangelium: Matt. 3,1-10

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: *Salme 130

Læsning fra Det nye Testamente: Hebr. 10,19-25

Evangelium: Matt. 7,7-14

4. SØNDAG EFTER PÅSKE

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som ved din Søn har lovet os Talsmanden, din Helligånd,
som skal overbevise verden om synd og retfærdighed og dom;
vi beder dig:

Oplys vore hjerter,

så vi erkender vor synd

og ved troen på Kristus kommer til den evige retfærdighed

og i al nød og fristelse griber om denne sande trøst,

at Kristus er Herre over Djævelen og døden og alle ting,

og at han nådigt vil hjælpe os ud af al ulykke

og gøre os til evig tid salige,

han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

du, som skaber én vilje i alle troendes sind,

giv du os, dit folk, den gave at elske, hvad du foreskriver os,

og at glæde os til, hvad du lover os,

så vore hjerter under alle denne verdens omskiftelser

må være forankrede dér, hvor glæderne er ægte,

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Ez. 36,26-28

Læsning fra Det nye Testamente: *Jak. 1,17-21 eller Ap.G. 9,1-18

Evangelium: Johs. 16,5-15

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 124

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 9,1-18 eller 2. Kor. 5,14-21

Evangelium: Johs. 8,28-36

5. SØNDAG EFTER PÅSKE

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som ved din Søn tilsagde os,

at du vil give os alt, hvad vi beder om i hans navn;

vi beder dig:

Hold os fast ved dit ord

og giv os din Helligånd til at lede og styre os efter din vilje.

Beskyt os mod Djævelens rige,

mod vrang lærdom og falsk gudsdyrkelse.

Bevar også liv og lemmer imod ulykker.

Giv os velsignelse og fred,

så vi i alle måder kan erfare din nådige hjælp

og prise og love dig her og hisset i evighed som vor nådige Fader

ved Kristus, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

du, som er alle gode tings skaber og giver,

dig bønfaller vi om store ting:

Lad din Ånd blæse liv i vore tanker, så de bliver rette,

og styre vor kurs, så de rette gerninger følger,

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Mos. 32,25-32 eller Jer. 29,11-13a

Læsning fra Det nye Testamente: *Jak. 1,22-25 eller Ap.G. 6,1-4

Evangelium: Johs. 16,23b-28

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 44,1-8

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 8,24-28 eller Ap.G. 6,1-4

Evangelium: Johs. 17,1-11

KRISTI HIMMELFARTS DAG

Kollekt

Herre Jesus Kristus!

Du, den almægtige Guds Søn,
som ikke længere er fattig og elendig på jorden,
men sidder ved din Faders højre hånd
og er herre over alle ting;
vi beder dig:

Send os din Helligånd og giv os trofaste ordets tjenere.
Bevar dit ord og lad dit evangelium udbredes til alle folkeslag;
værn os mod Djævelen og alle tyranner,
og ophold med væld dit rige på jorden,
indtil alle dine fjender er lagt under dine fødder,
og vi ved dig har sejret over synden, døden og Djævelen,
du, som med din Fader lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige Gud,
på denne dag ser vi i troen din enbårne Søn, vor genløser,
drage op til dig i Himlene,
og vi beder dig:
giv også os et hjemsted for hjertet
hos dig i din himmel
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
med hvem du lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 110,1-4

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 1,1-11

Evangelium: Mark. 16,14-20

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 113

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 1,1-11

Evangelium: Luk. 24,46-53

6. SØNDAG EFTER PÅSKE

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du ved din Helligånd har sat os til at vidne om din Søn,
vor kære Herre Kristus.

Og da verden ikke vil tåle dette vidnesbyrd og sætter sig imod det,
beder vi dig,

at du vil indgyde os mod og trøste os,
så vi ikke forbitres over kors og lidelse,
men fastholder vidnesbyrdet om dig,
og bestandig må være at finde blandt dem,
der kender dig og din Søn,

indtil vi bliver salige

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,

vend vor vilje til dig,

så vi altid er dig inderligt hengivne

og altid tjener dig,

vældige Gud,

af et oprigtigt hjerte

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Hagg. 2,4b-9 eller Joel 3,1-5

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Pet. 4,7b-11 eller Ap.G. 1,12-14

Evangelium: Johs. 15,26-16,4

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Joel 3,1-5

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 8,31b-39 eller Ap.G. 1,12-14

Evangelium: Johs. 17,20-26

PINSEDAG

Kollekt

Herre Jesus Kristus, du den almægtige Guds Søn!
Vi takker dig,
fordi du ved din Helligånd har grundet
og endnu i dag skaber
din kirke på jorden.
Vi beder dig:
Giv os ved dit dyrebare ord din Helligånd i vore hjerter,
at han må regere og styre os efter din vilje,
trøste os i al fristelse og ulykke
og vejlede os i din sandhed bort fra al vildfarelse,
for at vi kan blive bestandige i troen,
vokse i kærlighed og al god gerning
og med et fast håb til din nåde,
som du ved din lidelse og død har erhvervet os,
blive til evig tid salige,
du, som med Faderen lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som på denne dag oplyste dine troendes hjerter
med Helligåndens klarhed,
giv også os din Ånds lys,
så vi får sans for, hvad der er det rette,
og i den samme Ånd altid finder mod
og trøst og glæde
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Mos. 11,1-9 eller 1. Mos. 2,4b-7

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 2,1-11

Evangelium: Johs. 14,22-31

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jer. 31,31-34

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 2,1-11

Evangelium: Johs. 14,15-21

Som slutningskollekt kan anvendes følgende

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du ved din Helligånd har kaldet os ved evangeliet
og nådig opholder din kristenhed i den rette, ene tro.

Vi beder dig:

Tag ikke din Ånd fra os,

men lad ham oplyse og vejlede os dag for dag med dit hellige ord,

så at vi ikke skal gå vild og komme bort fra vejen,

men med alle dine børn må blive evindeligt salige hos dig

ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

ANDEN PINSEDAG

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som af faderlig kærlighed til os arme syndere
har givet os din Søn,
for at vi skal tro på ham og blive salige ved troen,
vi beder dig:
Giv os din Helligånd i vore hjerter,
så vi holder ud i denne tro indtil det sidste
og bliver salige ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som gav dine apostle Helligånden,
hør din menigheds bøn,
som vi beder i Jesu navn:
Du har givet os tro,
lad nu også din fred lyse over os
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 104,24-30

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 10,42-48a

Evangelium: Johs. 3,16-21

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Ez. 11,19-20

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 2,42-47

Evangelium: Johs. 6,44-51

TRINITATIS SØNDAG

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi fortabte syndere bekender,

at i os bor der intet godt,

og at vi overladt til os selv måtte gå til grunde i synd og evig død,
fordi det, som er født af kødet, er kød og ikke kan se Guds rige.

Men vi beder dig:

Vær os nådig og barmhjertig,

og send din Helligånd ind i vore hjerter

for din Søns, Jesu Kristi, skyld,

og gør os til nye mennesker,

så vi fuldt og fast tror syndernes forladelse,

som ved Kristus er tilsagt os i dåben,

og dag for dag vokser i kærlighed til vor næste og i al god gerning,

indtil vi omsider bliver salige

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

du, som i troens ord lader dine tjenere

se dine tre evige navnes herlighed,

og tilbede deres enhed i dens majestætiske vælde,

dig beder vi:

Hold os fast i denne tro,

så vi altid kan leve under dens beskyttelse

midt iblandt de magter, der truer vor fred,

du, Fader, Søn og Helligånd,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 4. Mos. 21,4-9

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 11,32-36

Evangelium: Johs. 3,1-15

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 49,1-6

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 1,3-14

Evangelium: Matt. 28,16-20

1. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi beder dig styre og regere vore hjerter ved din Helligånd,
så vi ikke hører dit gode ord uden frugt
og omgås således med de jordiske goder,
at vi derover glemmer de evige,
men at vi gavmildt og gerne hjælper vor fattige næste
og ikke forbryder os ved hovmod og ødselhed.
Og bliver vi hjemsøgt af modgang og ulykke,
giv da, at vi ikke bliver modløse,
men sætter alt håb til din evige nåde og hjælp
og tålmodigt overvinder alt
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
på dig må vi håbe,
al styrke kommer fra dig.
Vis os godhed og vær os nær, når vi råber på dig,
uden dig evner vi intet,
uden dig er dødelig svaghed vor lod.
Kom os til hjælp med din nåde,
så vi udfører de hverv, du har pålagt os,
villigt og virksomt,
som du vil have det,
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 58,5-12

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 4,16b-21

Evangelium: Luk. 16,19-31

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Præd. 5,9-19

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Tim. 6,6-12

Evangelium: Luk. 12,13-21

2. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig,

fordi du ved dit kærlige ord har ladet os indbyde til dit måltid,
til det evige liv.

Vi beder dig:

Væk vore hjerter ved din Helligånd,

så det ikke skal være forgæves, at vi hører dit ord,

men at vi følger indbydelsen til dit måltid

og ikke lader noget i verden hindre os deri,

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

hellige du selv dit navn for os,

så vi hver dag lever i ærefrygt for dig

og i kærlighed til dig.

For du lukker aldrig noget menneske ude fra dit følge,

når du én gang har lukket det indenfor i din kærlige favn

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 25,6-9

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 3,13-18

Evangelium: Luk. 14,16-24

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jer. 15,10 + 15-21

Læsning fra Det nye Testamente: *Johs. Åb. 3,14-22

Evangelium: Luk. 14,25-35

3. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi bekender, at vi er som vildfarne får,
og at vi af Satan og vor egen syndige natur
har ladet os føre bort fra den rette vej.
Men vi beder dig:
Vær nådig og tilgiv os alle vore synder
for din Søns, Jesu Kristi, skyld.
Opvæk vore hjerter ved din Helligånd,
så vi bliver fast ved dit ord
og lever i anger og tro i din kristne kirke indtil døden,
og bliver salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
trofaste værge for alle, som håber på dig,
uden dig er intet bestandigt,
intet helligt at finde på jorden.
Vis os tusindfold barmhjertighed,
gå foran os,
styr os på vor vandring mellem denne verdens forgængelige goder,
så vi ikke undervejs fortaber det ene evige gode,
som du har beredt for os
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 57,15-19

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Pet. 5,6-11

Evangelium: Luk. 15,1-10

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 65,1-2

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 2,17-22

Evangelium: Luk. 15,11-32

4. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som er barmhjertig og ved Kristus tilsiger os,
at du hverken vil dømme eller fordømme os,
men nådigt tilgive os al vor synd
og rigeligt give os, hvad vi behøver;
vi beder dig:
Gør ved din Helligånd vor tillid til din barmhjertighed
fast og urokkelig i vore hjerter.
Og lær os at handle ligeså over for vor næste,
så vi ingen dømmer eller fordømmer,
men dømmer os selv,
gerne tilgiver og giver ud til enhver
og lever saligt i ærefrygt for dig
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Vor Gud og Fader,
du, som er herre over verdens gang
og styrer alt efter din plan,
dig beder vi:
Giv os fred på jorden,
og lad din menighed nyde rolige dage
i hengiven tilbedelse og i tjeneste for dig
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 2. Sam. 11,26-12,7a

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 8,18-23

Evangelium: Luk. 6,36-42

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: 5. Mos. 24,17-22

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 14,7-13

Evangelium: Matt. 5,43-48

5. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Vor Herre Jesus Kristus, du den levende Guds Søn,
som har givet os dit salige ord
og rigeligt velsignet vort jordiske liv;
vi bekender,
at vi er uværdige til alt dette
og i stedet havde fortjent din vrede.
Men vi beder dig,
at du vil tilgive os vore synder,
ligesom du tilgav Peter,
og give lykke og velsignelse i vort kald,
så vi ved din hjælp bevares og skærmes i tid og evighed,
og nu og altid priser og lover dig,
som med Faderen lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som for længst har beredt ufattelige og usynlige herligheder
til dem, der elsker dig,
lad din kærlighed strømme ind og bevæge vore hjerter,
så vi elsker dig i alle ting og over alle ting,
og endelig når frem til at se opfyldelsen af dine løfter,
som overgår alt, hvad hjertet kan begære,
den evige salighed
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 6,1-8

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Pet. 3,8-9(15a)

Evangelium: Luk. 5,1-11

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jer. 1,4-9

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Pet. 2,4-10

Evangelium: Matt. 16,13-26

6. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi bekender, at vi er fortabte syndere,
som, så længe vi lever,
ikke kan være uden ond vilje og tilbøjelighed til det onde.
Derfor, kære Fader, beder vi dig:
Tilregn os ikke denne synd, der klæber til os,
og rens vore hjerter ved din Helligånd,
så vi får lyst og kærlighed til dit ord,
retter os efter det og evigt må blive i din nåde
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Hærskarers Herre,
i dig og fra dig er alt, hvad der er virkeligt og godt.
Indplant kærlighed til dit navn i vort hjerte,
lad ærefrygt for dig vokse i os,
giv næring til det gode, du har plantet,
og vogt i din inderlige godhed over det, du har givet næring
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 5. Mos. 30,11-14

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 6,3-11

Evangelium: Matt. 5,20-26

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: 2. Mos. 20,1-17

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 3,23-28

Evangelium: Matt. 19,16-26

7. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som med dit salige ord har kaldet os til dit rige,
hvor der er syndsforladelse, nåde og al barmhjertighed;
vi beder dig,
at du ved din Helligånd vil opvække og oplyse vore hjerter,
så vi følger din kaldelse,
afstår fra synden og forbedrer os,
venter al nåde af dig ved din Søn, Jesus Kristus,
og således omsider bliver salige
ved ham, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som ser alt, hvad der kan ske for os,
og aldrig tager fejl, når du beslutter for os,
dig bønfalder vi i ydmyghed:
tag fra os alt det, der volder skade,
og giv os det, der gavner til liv og salighed,
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 126
Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 6,19-23
Evangelium: Luk. 19,1-10

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Præd. 3,1-11
Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 8,1-4
Evangelium: Matt. 10,24-31

8. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig af hjertet,
fordi du har ladet os høre og kende dit velsignede ord.
Vi beder dig,
at du nådig vil holde os fast derved
og lade os dø deri til evig salighed.
Vi beder også for alle dem,
der trofast mod dit ord prædiker for dit folk,
at du nådig vil vogte dem imod al forargelse og anden ulykke.
Værn os imod dem, der forfalsker dit ord
og synes at være fromme får, men er glubske ulve,
og bevar din kirke på dit ords faste grund
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud, gavmilde Fader,
giv os ånd til altid at tænke, hvad ret er,
og nåde til at handle derefter.
Og da vi intet er og intet kan uden dig,
beder vi:
Giv os kræfter til at leve, som du vil have det,
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jer. 23,16-24

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 8,14-17

Evangelium: Matt. 7,15-21

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Mika 3,5-7

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 4,1-6

Evangelium: Matt. 7,22-29

9. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Du, som rigeligt giver os din velsignelse og det daglige brød;
vi beder dig:

Vogt os for gerrighed, og opvæk vore hjerter,
så vi gavmildt og gerne giver andre mennesker del i,
hvad du har velsignet os med,
for at vi må findes at være tro forvaltere af dine goder
og ikke i evighed skal være overladt til os selv,
når vi afsættes fra vor forvaltning og stilles for din domstol,
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud, barmhjertige Fader,

luk ikke dine ører for vore bønner,

hør os, når vi anråber dig i vor nød!

Du ser og véd, hvad vi inderligt ønsker at få,

lær os at bede om det, som du gerne vil give,

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Ordsp. 3,27-35

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 1,5-2,2

Evangelium: Luk. 16,1-9

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 10,1-3

Læsning fra Det nye Testamente: *2. Tim. 1,6-11

Evangelium: Luk. 12,32-48 eller Luk. 18,1-8

10. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Almægtige, evige Gud!
Du, som ved din Helligånd
har åbenbaret og kundgjort
dit ord om din Søn, Jesus Kristus, for os,
vi beder dig:
Opvæk vore hjerter,
så vi for alvor tager ordet til os
og ikke bare slår det hen i vejret
eller i dovenskab undlader at høre det.
Lad os leve i gudsfrygt
og hver dag vokse i tillid til din barmhjertighed
og til sidst blive til evig tid salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som helst åbenbarer din almagt ved at vise skånsomhed,
du, som viser medynk med os,
se til os med barmhjertighed,
så vi kan ile frem mod det,
du har lovet os ved din Søn.
Giv os som din Søns fæller del i de himmelske goder,
du, som med Søn og Helligånd lever og regerer,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 5. Mos. 6,4-9

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 12,1-7(11)

Evangelium: Luk. 19,41-48

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Ez. 33,23 + 30-33

Læsning fra Det nye Testamente: *Hebr. 3,12-14

Evangelium: Matt. 11,16-24

11. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi beder dig,
at du vil føre og lede os ved din Helligånd,
således at vi ikke glemmer vore synder og bliver selvsikre,
men lever i stadig anger og bod
og forbedrer os fra dag til dag,
og endelig: trøster os med det ene,
at du vil være os nådig for din Søns, Jesu Kristi, skyld,
tilgive os alle vore synder og gøre os evigt salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,
du, hvis godhed er uudtømmelig,
du, som giver os langt ud over, hvad vi tør bede om,
endsige hvad vi har fortjent:
Lad din barmhjertighed strømme ned over os,
bortsend fra din tanke det, vi gruer for at huske,
og giv os i tilgift det, vi i vor bøn ikke kan finde ord for,
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Job 5,8-16

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 15,1-10a

Evangelium: Luk. 18,9-14

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: 5. Mos. 30,15-20

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 10,4-13(17)

Evangelium: Luk. 7,36-50

12. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Vi takker dig, fordi du har givet os dette legeme
med tunge, ører og alle lemmer.

Vi beder dig:

Skærm os imod den onde fjende
og imod al skade på legeme og sjæl.

Giv os din nåde,

så vi med vore ører flittigt kan høre dit ord

og give agt derpå

og med vor tunge prise og ophøje din nåde,

for at ingen skal tage anstød af vore ord,

men enhver må have gavn deraf,

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, barmhjertige Gud,

du gav os det hverv at tjene dig,

og sker det, at vi tjener dig sømmeligt og godt,

da er også det en gave fra dig.

Vi iler dine løfter i møde, og vi beder dig:

Hjælp os på vejen,

så vi når frem uden at krænke nogen

og uden at standses af forhindringer og fald,

du, som med Søn og Helligånd lever og regerer,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 115,1-9

Læsning fra Det nye Testamente: *2. Kor. 3,4-9

Evangelium: Mark. 7,31-37

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jon. 2

Læsning fra Det nye Testamente: *Jak. 3,1-12

Evangelium: Matt. 12,31-42

13. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig af hjertens grund,
fordi du har ladet os leve i denne salige tid,
da vi kan høre dit hellige evangelium,
kende din guddommelige vilje og dit faderlige hjerte
og se din Søn, Jesus Kristus.
Vi beder dig,
at du i din grundløse barmhjertighed
nådigt vil bevare dit ords salige lys hos os,
og ved din Helligånd lede og styre vore hjerter,
så vi aldrig nogensinde viger derfra,
men bliver fast derved,
så vi hellere forlader alt andet og endelig bliver salige deri
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,
giv tro, håb og kærlighed vækst i os,
giv os glæde og lyst til at opfylde dine bud,
og lad os engang se opfyldelsen af dine løfter,
den evige salighed
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 3. Mos. 19,1-2 + 9-18

Læsning fra Det nye Testamente: *Gal. 2,16-21

Evangelium: Luk. 10,23-37

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Mika 6,6-8

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Tim. 1,12-17

Evangelium: Matt. 20,20-28

14. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig,
fordi du lod din Søn, Jesus Kristus,
rense de svage for deres sygdomme,
og fordi du renser os for vores synder
med dit ord og din hellige dåb
og endnu i dag hjælper os overalt, hvor vi behøver det.
Vi beder dig:
Væk vore hjerter ved din Helligånd,
så vi aldrig nogensinde glemmer disse velgerninger,
men nu og altid frygter og elsker dig
i oprigtig tiltro til din barmhjertighed
og hver dag med glade hjerter lover og priser dig
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
vi beder dig vogte din kirke,
tag ikke din nåde fra os et eneste øjeblik,
for uden dig glider alt menneskeligt ud i død.
Vær altid rede med hjælp,
hold os tilbage fra alt det, der fører til fortabelse,
styr os hen imod det, der tjener til vor frelse
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 103,1-13(22)

Læsning fra Det nye Testamente: *Gal. 5,(16)22-25 eller Rom. 7,15-19

Evangelium: Luk. 17,11-19

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 39,5-14

Læsning fra Det nye Testamente: *2. Tim. 2,8-13

Evangelium: Johs. 5,1-15

15. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig for alle dine velgerninger,
at du har givet os livet
og nådigt sørget for os indtil denne dag.
Og vi beder dig:
Tag ikke din velsignelse fra os,
men bevar os fra gerrighed og selvoptagethed,
så vi tjener dig alene,
elsker dig og hænger ved dig
og ikke gør pengene til afgud,
men sætter alt håb, al fortrøstning og tillid til din godhed og nåde
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
vi beder dig for din kirke:
Lad din barmhjertighed atter og atter rense og befæste den.
Uden dig kan kirken ikke trives, ikke bestå,
værn os, behold os altid under dit styre
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Mos. 8,20-22 + 9,12-16

Læsning fra Det nye Testamente: *Gal. 5,25-6,8

Evangelium: Matt. 6,24-34

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 73,23-28

Læsning fra Det nye Testamente: *Ap.G. 8,26-39

Evangelium: Luk. 10,38-42

16. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Du, som har ladet din kære Søn blive menneske,
for at han med sin død skulle betale for vore synder
og hjælpe os fra den evige død;
vi beder dig:
Bevar os i dette håb,
for at vi dog ikke må tvivle på,
at ligesom vor Herre Kristus opvakte døde med sit ord,
således vil han også opvække os på den yderste dag
og gøre os evigt salige,
han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
lad din nåde altid omslutte os på vor vandring,
ile foran os, følge bag ved os,
så vi hele tiden er opmærksomme på de gerninger,
som du har lagt hen til os at udføre
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Job 19,23-27a eller Job 3,11-22

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 3,13-21

Evangelium: Luk. 7,11-17

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 139,1-12

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 15,21-28

Evangelium: Johs. 11,19-45

17. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi beder dig,
at du ved din Helligånd vil lede og styre os således,
at vi lever i ærefrygt for dig
og ikke lader os bedrage af åndeligt hovmod,
men af hele vort hjerte hører og tager imod dit ord
og holder søndagen hellig,
for at vi også må helliges ved dit ord,
så vi sætter al vor tro og alt vort håb
til din Søn, Jesus Kristus,
som alene er vor retfærdighed og forløsning,
og således at vi bedre efterlever dit ord
og vogter os for al forargelse,
indtil vi ved din nåde sover hen i Kristus og bliver evigt salige,
ved ham, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
hjælp dit folk, for vi er i fare!
Rundt omkring os påkalder man ånder, tilbeder dæmoner.
Hjælp os at tage afstand fra disse løgnemagter
og følge dig med et rent og udelt sind,
du, som med Søn og Helligånd lever og regerer,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 19,2-7

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 4,1-6

Evangelium: Luk. 14,1-11

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 40,2-6

Læsning fra Det nye Testamente: *Judas v. 20-25

Evangelium: Mark. 2,14-22

18. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi bekender, at vi er arme elendige syndere.
Din vilje kender vi,
men vi er så svage, at vi ikke kan opfylde den;
kød og blod er os for stærke,
og så vil den lede fjende, Djævelen,
heller ikke lade os i fred.
Derfor beder vi dig,
at du vil udgyde din Helligånd i vore hjerter,
så vi med fast tro holder os til din kære Søn, Jesus Kristus,
fortrøster os til hans lidelse og død
og stoler på, at vi har fuld tilgivelse for alle synder ved ham,
og således lever et helligt liv i lydighed efter din vilje her på jorden
og i din nåde dør en salig død
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
din barmhjertighed er vor eneste redning,
grib ind og overtag styret over vore hjerter,
for uden din barmhjertighed kan vi ikke leve,
som du vil have det,
du, der med Søn og Helligånd lever og regerer,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 40,18-25

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 1,4-8

Evangelium: Matt. 22,34-46

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Salme 121

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Johs. 4,12-16a

Evangelium: Johs. 15,1-11

19. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Du, som ved din Søn, Jesus Kristus,
nådig hjælp mennesker både til sjæl og legeme,
vi beder din grundløse barmhjertighed:

Vær også os nådig og tilgiv os alle vore synder;
styrk vor tro ved dit ord og din Helligånd,
og led os således,

at vi ikke ved ukærlighed og forsømmelighed
giver årsag til sygdom og anden ulykke,
men altid frygter og elsker dig.

Og befri os fra både timelig og evig vrede og straf
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige og barmhjertige Gud,
ødelæggende magter truer os fra alle sider.

Vær nådig, Gud, hold dem borte,
så at vi, friske på sjæl og legeme,
frie og glade i sindet,

kan gå i gang med det arbejde, du har sat os til,
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 44,22-28

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 4,22-28

Evangelium: Mark. 2,1-12

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Mos. 28,10-18

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 12,12-20

Evangelium: Johs. 1,35-51

20. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig for din store barmhjertighed og godhed,
at du ved dit hellige ord har ladet os komme til din glædelige fest,
og fordi du ved din Søn har tilgivet os alle vore synder.
Men da hver dag er så fuld af prøvelser, fristelser og farer,
og vi overladt til os selv er svage,
og vor tilbøjelighed til synd er stor,
beder vi dig,
at du ved din Helligånd nådigt vil bevare os for ethvert syndefald.
Men når vi alligevel falder og har plettet vor festdragt,
som din kære Søn, Jesus Kristus, selv har givet os på,
så hjælp os nådigt op igen,
og led os til den rette bod
og den sande tro på din barmhjertighed
og lad os ikke i evighed synke bort fra dig,
du, som med din Søn lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
vi beder dig vise storsind mod os, dine tjenere.
Bær over med os,
lad dig forsone,
giv os din fred,
så vi både bliver rensset for alt det, vi har krænket dig med,
og bliver i stand til at tjene dig med tryghed i sindet,
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jer. 18,1-6

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 5,15-21

Evangelium: Matt. 22,1-14

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 5,1-7

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 11,25-32

Evangelium: Matt. 21,28-44

21. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Du, som ved din Søn har lovet os
syndernes forladelse, retfærdighed og evigt liv,
vi beder dig:

Styr og opvæk ved din Helligånd vore hjerter,
så vi søger vor hjælp hos ham i daglig bøn,
især når vi overfaldes af anfægtelse.

Giv os en ret og fast tro på hans ord og løfte,
så vi finder frem til denne hjælp
og får, hvad vi beder om,
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
vi, dit folk på jorden,
beder dig, hvis godhed varer evigt:
Vær du vort værn,
så vi midt mellem alle fjendtlige magter
kan leve i frihed med dig som beskytter,
og i gerninger, du kalder gode,
kan elske, ære og prise dit navn
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 2. Kong. 5,1-5 + 9-15 eller Ez. 18,1-4a

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 6,10-17

Evangelium: Johs. 4,46-53

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Ez. 18,1-4a

Læsning fra Det nye Testamente: *Johs. Åb. 3,7-13

Evangelium: Luk. 13,1-9

ALLE HELGENS DAG

(1. søndag i november)

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Du, som vil helliggøre alle dine udvalgte og elskede
i din enbårne og elskede Søn, Jesus Kristus,

giv os ved din Helligånd

nåde til at efterfølge dine hellige vidner i tro, håb og kærlighed,
så vi med dem kan blive salige

ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

lad tusindfold nåde strømme ned over os,

som er samlede i dag for at mindes dine salige vidner.

Vi beder dig:

Hjælp os at følge efter dem,

bekende dit navn, som de bekendte det,

og vandre som de frem mod den evige glæde

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 60,18-22

Læsning fra Det nye Testamente: *Johs.Åb. 7,1-12(17)

Evangelium: Matt. 5,1-12

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 49,8-11

Læsning fra Det nye Testamente: *Johs.Åb. 21,1-7

Evangelium: Matt. 5,13-16 eller Matt. 5,1-12

22. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Vi bekender for dig,

at vi er arme syndere og står i bundløs gæld til dig.

Men vi takker dig af hjertet,

fordi du har taget hele denne skyld bort fra os

og lagt den over på din kære Søn, Jesus Kristus,

og ladet ham betale for os.

Nu beder vi dig:

Bevar os nådigt i denne tro,

og led og før os ved din Helligånd,

så vi lever efter din vilje,

glad og gerne viser vort medmenneske kærlighed

og lægger vrede, utålmodighed og hævngherrighed bag os,

for at vi ikke skal vække din vrede imod os,

men altid i dig må have en nådig Fader

ved Jesus Kristus, vor Herre,

som med dig og Helligånden lever og regerer

fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,

vor tilflugt og vor styrke,

stå hos din kirke,

når vi beder i ærefrygt og tro,

du, som selv er godhedens kilde

og skaber troen i vore ængstelige hjerter.

Med tro og håb beder vi:

Giv os at måtte opleve,

at det, vi beder om,

også føres ud i livet,

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: 1. Mos. 50,15-21

Læsning fra Det nye Testamente: *Fil. 1,6-11

Evangelium: Matt. 18,21-35

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 49,13-18

Læsning fra Det nye Testamente: *Ef. 4,30-32

Evangelium: Matt. 18,1-14

23. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig for hver en fredens dag, du giver os,
og vi beder dig:
Bevar os fra krig og fremmed herredømme.
Giv os din nåde,
så vi frygter og elsker dig,
lever efter din vilje
og ikke ved vore synder giver anledning til krig eller anden straf.
Reger og styr vor øvrighed således,
at den ikke hindrer, men fremmer den lydighed, vi skylder dig,
og at vi under et sådant styre må få velsignelse og lykke i landet,
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, hør dit kristenfolks bønner
og tilgiv os vore overtrædelser.
Vi har i vor svaghed indladt os med synd,
og nu er vi hjælpeløst fanget
i vore synders favntag.
Vær nådig imod os, befri os
ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Am. 8,4-7

Læsning fra Det nye Testamente: *Rom. 13,1-7

Evangelium: Matt. 22,15-22

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Jer. 7,1-11

Læsning fra Det nye Testamente: *Fil. 3,17-21

Evangelium: Mark. 12,38-44

24. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Almægtige, evige Gud!

Du, som ved din Søn har tilsagt os syndernes forladelse
og redning fra den evige død;

vi beder dig:

Styrk os ved din Helligånd,

så vi daglig vokser i tilliden til din nåde ved Kristus

og fast og sikkert bevarer det håb,

at vi ikke skal se døden,

men trygt sove hen i Jesus Kristus, vor kære Herre og frelser,

og på den yderste dag opvækkes til det evige liv

ved ham, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Almægtige, evige Gud,

vis os barmhjertighed, når vi bønfalder dig.

Vi har ingen tillid til vore handlinger,

deres godhed eller fortjenstfuldhed.

Gud, lad os ikke møde din dom,

lad os møde din mildhed

ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,

én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Ez. 37,1-14 eller Dan. 7,9-10 + 13-14

Læsning fra Det nye Testamente: *Kol. 1,9b-14

Evangelium: Matt. 9,18-26

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Dan. 7,9-10 + 13-14

Læsning fra Det nye Testamente: *2. Kor. 5,1-10

Evangelium: Johs. 5,17-29

25. SØNDAG EFTER TRINITATIS

Kollekt

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig,
fordi du ved din enbårne Søn har sagt os,
at i den time, som du har besluttet,
skal han komme igen synlig for al verden
og dømme levende og døde.
Vi beder dig:
Gør os ved Helligånden årvågne i bønner
og vogt os for håbløshed.
Hjælp os til aldrig at glemme,
at selv om vi ikke véd, hvad der kommer,
så kender vi ham, der kommer og gør alle ting nye.
Lær os at bruge vor tilmålte tid ret og holde fast ved dit ord,
at afvente din Søns komme med frimodighed
og blive evindeligt salige ved ham,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Vor Gud og Fader,
vi beder dig:
Du, som har givet os troen,
væk i os en vågen og hengiven vilje,
så dit guddomsværk bærer frugt i os,
og vi engang, ved dages ende,
kan modtage din barmhjertige frelse
i hele dens fylde
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 51,12-16
Læsning fra Det nye Testamente: *1. Tess. 4,13-18
Evangelium: Matt. 24,15-28

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Job 14,7-15
Læsning fra Det nye Testamente: 2. Pet. 3,8-15a eller *1. Kor. 15,50-57
Evangelium: Luk. 17,20-33

26. SØNDAG EFTER TRINITATIS

(Der henvises til 5. søndag efter helligtrekonger)

SIDSTE SØNDAG I KIRKEÅRET

Kollekt

Almægtige, evige og barmhjertige Gud!
Vi takker dig,
fordi du ved din kære Søn,
vor Herre og frelser, Jesus Kristus,
har oprettet nådens rige med syndernes forladelse
i din kirke på jorden,
og fordi du ikke vil nogen synders død,
men at han skal vende om til dig og leve.
Vi beder dig,
at du nådig vil forlade os alle vore synder
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller (anden række)

Herre, vor Gud, himmelske Fader!
Vi takker dig,
fordi du ved din kære Søn, Jesus Kristus,
har åbenbaret dig for svage og umyndige.
Vi beder dig:
Bevar os i dit salige ord indtil døden,
så vi ikke skal ligne denne verdens vise og forstandige
i deres hovmod,
men under al slags kors og lidelse,
som venter os for dit ords skyld,
må holde fast ved den trøst,
at du har givet os din Søn, Jesus Kristus, som vor broder
og antaget os som dine børn,
og at du også vil styrke og trøste os med din Helligånd og dit ord
og gøre os til evig tid salige
ved din Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud,
du, som kirkeåret igennem
har holdt vort håb om genløsning i live,
hjælp du os til med glæde at tage imod din enbårne Søn,
når han kommer som verdens forløser,
og giv os at møde ham uden frygt ved hans genkomst,
han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
én sand Gud fra evighed og til evighed.

Første række

Læsning fra Det gamle Testamente: Es. 65,17-19

Læsning fra Det nye Testamente: *2. Tess. 2,13-17

Evangelium: Matt. 25,31-46

Anden række

Læsning fra Det gamle Testamente: Mika 4,1-3

Læsning fra Det nye Testamente: *1. Kor. 3,10-17

Evangelium: Matt. 11,25-30

Vor Herre Jesu Kristi lidelses historie

I Getsemane

1. Over Kedronbækken

Og da de havde sunget lovsangen, brød Jesus op og gik, som han plejede, over på den anden side af Kedronbækken ud til Olibjergtet, og disciplene fulgte med. Da sagde Jesus til dem: »I nat vil I alle svigte mig, for der står skrevet: 'Jeg vil slå hyrden ned, så fårene i hjorden spredes.' Men efter at jeg er opstået, går jeg i forvejen for jer til Galilæa.« Peter sagde til ham: »Om så alle andre svigter, så gør jeg det ikke.« Men Jesus sagde til ham: »Sandelig siger jeg dig: Allerede i nat, før hanen galler to gange, vil du fornægte mig tre gange.« Peter sagde til ham: »Om jeg så skal dø sammen med dig, vil jeg aldrig fornægte dig.« Det samme sagde også alle de andre disciple.

Da kom Jesus med dem til et sted, der hedder Getsemane, hvor der var en have, som han og hans disciple gik ind i. Også Judas, som forråbte ham, kendte det sted, for dér mødtes Jesus ofte med sine disciple. Og Jesus sagde til dem: »Sæt jer her, mens jeg går derhen og beder.« Så tog han Peter og de to Zebedæussønner, Jakob og Johannes, med sig, og han blev grebet af forfærdelse og angst. Da sagde han til dem: »Min sjæl er fortvivlet til døden. Bliv her og våg sammen med mig! Bed om ikke at falde i fristelse!«

2. Sjælekampen

Og han fjernede sig et stenkast fra dem, faldt ned på sit ansigt og bad om, at den time måtte gå ham forbi, om det var muligt. Han sagde: »Abba, fader, alt er muligt for dig. Tag dette bæger fra mig. Dog, ikke hvad jeg vil, men hvad du vil.« Han kommer tilbage til sine disciple og finder dem sovende, og han siger til Peter: »Simon, sover du? Kunne du ikke våge blot en time? Våg, og bed om ikke at falde i fristelse. Ånden er rede, men kødet er skrøbeligt.« Atter, for anden gang, gik han bort og bad: »Min fader, hvis det ikke er muligt, at dette bæger går mig forbi, men jeg skal drikke det, så ske din vilje.« Og atter kom han og fandt dem sovende, for deres øjne var blevet tunge, og de vidste ikke, hvad de skulle sige til ham. Han forlod dem igen, og for tredje gang gik han væk og bad den samme bøn: »Fader, hvis du vil, så tag dette bæger fra mig. Dog, ske ikke min vilje, men din.«

Da viste en engel fra himlen sig for ham og styrkede ham. I sin angst bad han endnu mere indtrængende, og hans sved blev som bloddråber, der faldt på jorden.

Da han havde rejst sig fra bønnerne og var kommet tilbage til disciplene, fandt han dem sovende, overvældede af sorg, og han sagde til dem: »Sover I stadig og hviler jer? Det er nok. Timen er kommet; nu overgives Menneskesønnen i syndernes hænder. Rejs jer, lad os gå! Se, han, som forråder mig, er her allerede; bed om ikke at falde i fristelse.«

3. Judas' forræderi

Endnu mens han talte, kommer Judas, en af de tolv, fulgt af en skare med sværd og knipler fra ypperstepræsterne og de skriftkloge og de ældste, og de kom derover med lygter og fakler og våben. Han, som forrådte ham, havde aftalt et tegn med dem og sagt: Det er ham, som jeg kysser; grib ham og før ham væk under sikker bevogtning!

Jesus, som vidste alt, hvad der skulle ske med ham, gik ud til dem og spurgte: »Hvem leder I efter?« »Jesus fra Nazaret,« svarede de. Han sagde til dem: »Det er mig.« Også Judas, som forrådte ham, stod sammen med dem. Da Jesus sagde: »Det er mig,« veg de tilbage og faldt om på jorden. Han spurgte dem så igen: »Hvem leder I efter?« »Jesus fra Nazaret,« svarede de. Jesus sagde til dem: »Det er mig; det har jeg jo sagt jer. Når det altså er mig, I leder efter, så lad de andre gå.« For sådan skulle det ord, han havde sagt, gå i opfyldelse: »Af dem, du har givet mig, har jeg ikke mistet nogen.«

Men Judas gik helt hen til Jesus for at kysse ham og sagde: »Rabbi!« og kyssede ham. Jesus sagde til ham: »Min ven, nu har du gjort dit. Judas, forråder du Menneskesønnen med et kys?« Da kom de hen og lagde hånd på Jesus og greb ham.

4. Tilfangetagelsen

De, som var sammen med Jesus, så, hvad der ville ske, og spurgte: »Herre, skal vi gribe til sværd?« Men Simon Peter trak et sværd, som han havde med, og slog efter ypperstepræstens tjener og huggede højre øre af ham; tjeneren hed Malkus. Jesus sagde: »Lad det være nok!« Og han sagde til Peter: »Stik dit sværd i skeden! For alle, der griber til sværd, skal falde for sværd. Eller tror du ikke, at jeg kan bede min fader om på stedet at give mig mere end tolv legioner engle til hjælp? Skulle jeg ikke drikke det bæger, Faderen har givet mig? Men hvordan skulle da Skrifterne, der siger, at sådan skal det ske, blive opfyldt?« Og han rørte ved mandens øre og helbredte ham.

I samme øjeblik sagde Jesus til skarerne: »I er rykket ud med sværd og knipler for at anholde mig, som om jeg var en røver. Dag efter dag har jeg været hos jer og undervist på tempelpladsen, uden at I løftede en hånd imod mig; men dette er jeres time, og mørket har magten. Men det er alt sammen sket, for at profeternes skrifter skal opfyldes.« Da lod alle disciplene ham i stikken og flygtede.

Men der var en ung mand, som fulgte med ham, kun med et lagen over sin nøgne krop; også ham griber de fat i, men han gav slip på laget og flygtede nøgen.

I ypperstepræstens gård

5. Til Annas

Vagtstyrken og officeren og jødernes tempelvagter anholdt nu Jesus og bandt ham; de førte ham først til Annas, for han var svigerfar til Kajfas, der var ypperstepræst det år. Det var Kajfas, der havde givet jøderne det råd, at det var bedst, at ét menneske døde for folket.

Simon Peter og en anden discipel fulgte efter Jesus på afstand helt til ypperstepræstens gård. Denne anden discipel var kendt af ypperstepræsten og gik ind i ypperstepræstens gård sammen med Jesus, men Peter blev stående udenfor ved porten. Den anden discipel, som var kendt af ypperstepræsten, gik ud og talte med pigen, der holdt vagt ved porten, og fik Peter med ind.

Tjenerne og tempelvagterne havde tændt et bål af trækul, fordi det var koldt, og stod og varmede sig. Også Peter stod og varmede sig sammen med dem. Tjenestepigen, der holdt vagt ved porten, så ham sidde ved ilden, kiggede nøje på ham og sagde: »Du var også sammen med galilæeren Jesus. Er du ikke også en af den mands disciple?« Men han nægtede det i alles påhør og sagde: »Nej, jeg er ikke; jeg kender ham ikke, kvinde! Jeg forstår ikke, hvad du mener.«

6. Det foreløbige forhør

Ypperstepræsten spurgte nu Jesus ud om hans disciple og om hans lære. Jesus svarede ham: »Jeg har talt til verden i fuld offentlighed; jeg har altid undervist i synagoger og på tempelpladsen, hvor alle jøderne kommer sammen, og i det skjulte har jeg intet talt. Hvorfor spørger du mig? Spørg dem, der har hørt mig, hvad jeg har talt til dem; de ved jo, hvad jeg har sagt.« Da Jesus sagde det, var der en af tempelvagterne, som stod ved siden af, der gav ham et slag i ansigtet og sagde til ham: »Er det en måde at svare ypperstepræsten på?« Jesus svarede: »Har jeg sagt noget forkert, så bevis, at det er forkert; men er det rigtigt, hvorfor slår du mig så?«

7. Peters fornægtelse

Så førte de Jesus til ypperstepræsten Kajfas, og alle ypperstepræsterne og de ældste og de skriftkloge samledes. Så gik Peter ud i portrummet. Og hanen galede. Lidt efter var der en anden af tjenestepigerne, som så ham og sagde til dem, som stod der: »Han dér var sammen med Jesus fra Nazaret.« Da sagde de til ham: »Er du ikke også en af hans disciple?« Og en anden sagde: »Du er også en af dem.« Atter nægtede han det og svor på det: »Vel er jeg ej, menneske! Jeg kender ikke det menneske!« En times tid senere var der en til, som med dem, som stod der, forsikrede: »Jo, sandelig er du en af dem; du er jo også fra Galilæa; dit sprog røber dig.« Så sagde en af ypperstepræstens

tjenere, en slægtning til ham, som Peter havde hugget øret af: »Så jeg dig ikke i haven sammen med ham?« Da gav han sig til at bande og sværge: »Jeg kender ikke det menneske, I taler om!« I det samme han sagde det, galede hanen. Herren vendte sig om og så på Peter, og Peter huskede det ord, Herren havde sagt til ham: »Før hanen galer to gange, vil du fornægte mig tre gange.« Og han gik udenfor og græd bitterligt.

8. Jesus for Rådet

Ypperstepræsterne og hele Rådet søgte at få et falsk vidneudsagn mod Jesus for at kunne dømme ham til døden, men de fandt ikke noget. Mange vidnede nemlig falsk imod ham, men deres vidneudsagn stemte ikke overens. Til sidst trådte dog to frem og sagde: »Vi har hørt ham sige: Jeg vil bryde dette Guds tempel ned, som er bygget med hænder, og på tre dage rejse et andet, som ikke er bygget med hænder.« Men heller ikke da stemte deres vidneudsagn overens. Så stod ypperstepræsten frem og spurgte Jesus: »Har du ikke noget at svare på det, de vidner imod dig?« Men Jesus tav og svarede ikke.

Ypperstepræsten spurgte ham igen: »Er du Kristus, den Velsignedes Søn? Jeg besværges dig ved den levende Gud: Sig os, er du Kristus, Guds søn?« Jesus svarede ham: »Du sagde det selv. Det er jeg. Men jeg siger jer: Herefter skal I se Menneskesønnen sidde ved den Almægtiges højre hånd og komme på himlens skyer.« Da flængede ypperstepræsten sine klæder og sagde: »Han har spottet Gud! Hvad skal vi nu med vidner? Nu har I selv hørt bespottelsen. Hvad mener I?« Og de dømte ham alle skyldig til døden.

De mænd, som bevogtede Jesus, hånede ham, de spyttede ham i ansigtet og slog ham med knytnæve, og de dækkede hans ansigt til og sagde: »Profetér for os, Kristus! Hvem var det, der slog dig?« Og de sagde også mange andre spottende ord til ham.

9. Dommen over Jesus

Da det blev dag, samlede folkets ældste med ypperstepræster og skriftkloge, og de traf beslutning om at få Jesus dømt til døden. De førte ham ind til Rådet og sagde: »Er du Kristus, så sig os det!« Han svarede: »Hvis jeg siger jer det, vil I ikke tro det, og hvis jeg spørger jer, vil I ikke svare. Men herefter skal Menneskesønnen sidde ved Gud den Almægtiges højre hånd.« Så sagde de alle sammen: »Du er altså Guds søn?« Han svarede dem: »I siger selv, at jeg er det.« Da sagde de: »Hvad skal vi nu med vidneudsagn? Vi har selv hørt det af hans egen mund.« Og hele forsamlingen rejste sig; de lod Jesus binde og førte ham fra Kajfas til statholderens borg og udleverede ham til Pilatus. Det var tidligt om morgenen.

10. Judas' død

Da Judas, som forrådt ham, så, at han var blevet dømt, angrede han og bragte de tredive sølvpenge tilbage til ypperstepræsterne og de ældste og sagde: »Jeg har syndet og forrådt uskyldigt blod.« Men de svarede: »Hvad

kommer det os ved? Det bliver din sag.« Så kastede han sølvpengene ind i templet, forlod stedet og gik hen og hængte sig, og han styrtede på hovedet ned og sprængtes, så alle hans indvolde væltede ud. Ypperstepræsterne tog sølvpengene, men sagde: »Det er ikke lovligt at lægge dem i tempelblokken, da det er blodpenge.« De traf da den beslutning at købe Pottemagermarken for pengene til gravplads for fremmede. Og det blev kendt af alle Jerusalems indbyggere, så at den mark på deres sprog blev kaldt Hakeldama, det vil sige Blodmarken. Da opfyldtes det, som er talt ved profeten Jeremias, som siger: »Og de tog tredive sølvpenge, den pris, han blev vurderet til, han der blev vurderet, af Israels børn, og de gav dem for Pottemagermarken, sådan som Herren havde befalet mig.«

I statholderens borg

11. Jesus for Pilatus

Selv gik jøderne ikke ind i borgen, for at de ikke skulle blive urene, men kunne holde påskemåltid. Pilatus gik ud til dem og sagde: »Hvilken anklage fremfører I mod denne mand?« De svarede: »Havde han ikke været forbryder, ville vi ikke have udleveret ham til dig.« Pilatus sagde til dem: »Så tag I ham og døm ham efter jeres lov.« Jøderne sagde: »Vi har ikke ret til at henrette nogen.« For sådan skulle Jesu ord gå i opfyldelse, det ord, han sagde, da han betegnede, hvordan han skulle dø. Og de gav sig til at anklage ham og sagde: »Vi er blevet klar over, at denne mand vildleder vort folk og vil hindre, at vi betaler skat til kejseren, og han siger om sig selv, at han er Kristus, en konge.«

Pilatus gik ind i borgen igen; han kaldte Jesus for sig og sagde til ham: »Er du jødernes konge?« Jesus svarede: »Siger du det af dig selv, eller er det noget, andre har sagt dig om mig?« Pilatus svarede: »Er jeg måske jøde? Det er dit eget folk og ypperstepræsterne, som har udleveret dig til mig. Hvad har du gjort?« Jesus svarede: »Mit rige er ikke af denne verden. Var mit rige af denne verden, havde mine tjenere kæmpet for, at jeg ikke skulle udleveres til jøderne; men nu er mit rige ikke af denne verden.« Pilatus sagde til ham: »Så er du altså konge?« Jesus svarede: »Du siger, jeg er konge. Derfor er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden, for at jeg skal vidne om sandheden. Enhver, som er af sandheden, hører min røst.« Pilatus sagde til ham: »Hvad er sandhed?« Da han havde sagt det, gik han atter ud til jøderne og sagde til dem: »Jeg finder ham ikke skyldig.«

Men på ypperstepræsternes og de ældstes anklager svarede Jesus ingenting. Pilatus spurgte ham igen: »Siger du ikke noget? Hør, hvor de anklager dig!« Men han svarede ham ikke på et eneste spørgsmål, så statholderen undrede sig meget. Men de blev ved: »Han ophidser folket med sin lære over hele Judæa; han begyndte i Galilæa og er kommet helt hertil.«

12. *Jesus for Herodes*

Da Pilatus hørte det, spurgte han, om manden var fra Galilæa; og da han fik at vide, at han hørte under Herodes, sendte han ham til Herodes, som også var i Jerusalem i de dage.

Herodes blev meget glad for at se Jesus; for han havde længe gerne villet møde ham, fordi han havde hørt om ham, og han håbede at se ham gøre et tegn. Han stillede ham mange spørgsmål, men Jesus svarede ham ikke. Imens stod ypperstepræsterne og de skriftkloge og rettede stærke anklager mod ham. Sammen med sine soldater viste Herodes ham foragt og hånede ham ved at iføre ham en pragtfuld kappe og sendte ham tilbage til Pilatus. Den dag blev Herodes og Pilatus venner. Før havde der været fjendskab mellem dem.

Pilatus lod ypperstepræsterne og rådsherrerne og folket kalde sammen og sagde til dem: »I har ført denne mand til mig og påstået, at han vildleder folket. Jeg har nu forhørt ham i jeres nærvær, men jeg har ikke fundet manden skyldig i noget af det, I anklager ham for; og det har Herodes heller ikke, for han har sendt ham tilbage til os; altså har han ikke gjort noget, som der er dødsstraf for. Derfor vil jeg løslade ham, når jeg har givet ham en revselse.«

13. *Barabbas*

Under festen plejede statholderen at løslade en fange efter folkets egen vilje. Man havde dengang en meget omtalt fange, som hed Jesus Barabbas, som sad fængslet sammen med de oprørere, der havde begået drab under et oprør, der havde været i byen. Folkeskaren gik nu op til Pilatus og begyndte at bede ham om at gøre, som han plejede. Mens de nu var samlet, spurgte Pilatus dem: »Det er skik og brug hos jer, at jeg løslader en fange i påsken. Hvem vil I have, at jeg skal løslade jer, Jesus Barabbas eller Jesus, jødernes konge, som kaldes Kristus?« Han var nemlig klar over, at det var af misundelse, ypperstepræsterne havde udleveret ham; og mens han sad i dommersædet, havde hans hustru sendt bud til ham og ladet sige: »Hold dig fra denne retfærdige mand. For jeg har i nat haft mange onde drømme på grund af ham.«

Men ypperstepræsterne og de ældste overtalte skarerne til at bede om at få Barabbas løsladt og få Jesus henrettet. Og da statholderen spurgte dem: »Hvem af de to vil I have, at jeg skal løslade jer?« råbte hele mængden: »Bort med ham! Løslad os Barabbas!« Så tog Pilatus igen ordet og spurgte dem, da han helst ville løslade Jesus: »Hvad skal jeg så gøre med Jesus, som kaldes Kristus?« Men de råbte tilbage: »Korsfæst ham, korsfæst ham!« For tredje gang spurgte han dem: »Hvad ondt har denne mand da gjort? Jeg har intet fundet hos ham, som kræver dødsstraf, derfor vil jeg løslade ham, når jeg har givet ham en revselse.« Men de råbte blot endnu højere: »Han skal korsfæstes!« Og de pressede på og forlangte med høje råb, at han skulle korsfæstes, og deres råb sejrede.

14. Tornekroningen

Pilatus tog så Jesus og lod ham piske, og statholderens soldater tog Jesus med sig ind i borgen og samlede hele vagtstyrken om ham. Og de klædte ham af og hængte en purpurkappe om ham, flettede en krone af torne og satte den på hans hoved, gav ham en kæp i højre hånd og faldt på knæ foran ham, hånede ham og gav sig til at hilse ham: »Hil dig, jødekonge!« Og de slog ham i ansigtet, spyttede på ham og tog kæppen og slog ham i hovedet og lagde sig på knæ og tilbad ham.

Pilatus gik atter ud af borgen og sagde til dem: »Nu fører jeg ham ud til jer, for at I kan vide, at jeg ikke finder ham skyldig.« Så kom Jesus ud med tornekronen og purpurkappen på. Pilatus sagde til dem: »Se, her er manden!« Da ypperstepræsterne og tempelvagterne så ham, råbte de: »Korsfæst ham, korsfæst ham!« Pilatus sagde til dem: »Så tag I ham og korsfæst ham, for jeg finder ham ikke skyldig.« Jøderne svarede: »Vi har en lov, og efter den lov skal han dø, fordi han har gjort sig selv til Guds søn.«

15. Domfældelsen

Da Pilatus hørte de ord, blev han endnu mere bange, og han gik ind i borgen igen og sagde til Jesus: »Hvor er du fra?« Men Jesus gav ham intet svar. Pilatus sagde så til ham: »Svarer du mig ikke? Ved du ikke, at jeg har magt til at løslade dig og magt til at korsfæste dig?« Jesus svarede ham: »Du havde ikke nogen som helst magt over mig, hvis ikke det var givet dig ovenfra. Derfor har han, der udleverede mig til dig, større synd.« Efter dette ville Pilatus løslade Jesus, men jøderne råbte: »Løslader du ham, er du ikke kejserens ven. Enhver, som gør sig selv til konge, sætter sig op imod kejseren.«

Da Pilatus hørte de ord, førte han Jesus ud, og han satte sig i dommersædet på det sted, som kaldes Stenbroen, på hebraisk Gabbata. Det var forberedelsesdagen til påsken, ved den sjette time. Pilatus sagde til jøderne: »Her er jeres konge!« Da råbte de: »Bort med ham, bort med ham, korsfæst ham!« Pilatus sagde til dem: »Skal jeg korsfæste jeres konge?« Ypperstepræsterne svarede: »Vi har ingen anden konge end kejseren.«

Da Pilatus så, at der ikke var noget at gøre, men at der tværtimod blev mere uro, ville han gerne gøre folkeskaren tilpas, og han besluttede, at deres krav skulle efterkommes; han tog noget vand, og i skarens påsyn vaskede han sine hænder og sagde: »Jeg er uskyldig i denne mands blod. Det bliver jeres sag.« Hele folket svarede: »Lad hans blod komme over os og vore børn!«

Da løslod han dem Barabbas, ham de krævede, ham der var kastet i fængsel for oprør og drab, men lod Jesus piske og udleverede ham, så de fik deres vilje – for at han kunne blive korsfæstet.

16. Undervejs

Da tog statholderens soldater Jesus, tog purpurkappen af ham og gav ham hans egne klæder på. Så førte de ham ud for at korsfæste ham; han bar selv korset. På vejen derud traf de en mand, som kom forbi, Simon fra Kyrene, far

til Alexander og Rufus; han kom ude fra marken, og ham tvang de til at bære hans kors; ham lagde de korset på, for at han skulle bære det bag efter Jesus.

En stor folkemængde fulgte ham, deriblandt også kvinder, som jamrede og græd over ham. Jesus vendte sig mod dem og sagde: »Jerusalems døtre, græd ikke over mig, men græd over jer selv og jeres børn! For der kommer dage, da man vil sige: Salige er de, som ikke kunne få børn, de moderliv, som ikke fødte, og de bryster, som ikke gav die. Da skal man sige til bjergene: Fald ned over os! og til højene: Skjul os! For gør man sådan med det grønne træ, hvad vil der så ikke ske med det visne?«

Også to andre, to forbrydere, førtes med ud for at blive henrettet sammen med ham.

På Golgata

17. Korsfæstelsen

De førte ham ud til det sted, som på hebraisk hedder Golgata – det betyder Hovedskaldsted. De ville give ham vin krydret med myrra, men da han smagte det, ville han ikke drikke det. Og de korsfæstede ham og sammen med ham to andre, den ene på hans højre og den anden på hans venstre side, med Jesus i midten. Således gik det skriftord i opfyldelse, som siger: »Og han blev regnet blandt lovbrudere.« Det var den tredje time, da de korsfæstede ham. Men Jesus sagde: »Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør.«

Pilatus havde lavet en indskrift med anklagen imod ham og sat den på korset. Den lød: »Jesus fra Nazaret, jødernes konge.« Den indskrift læste mange af jøderne, for stedet, hvor Jesus blev korsfæstet, lå nær ved byen, og den var skrevet på hebraisk, latin og græsk. Jødernes ypperstepræster sagde nu til Pilatus: »Skriv ikke: 'Jødernes konge', men: 'Han sagde: Jeg er jødernes konge'.« Pilatus svarede: »Hvad jeg skrev, det skrev jeg.«

Da soldaterne havde korsfæstet Jesus, tog de hans klæder og delte dem i fire dele, én del til hver soldat. Også kjortlen tog de; men den var uden sammensyninger, ét vævet stykke fra øverst til nederst; derfor sagde de til hinanden: »Lad os ikke rive den i stykker, men trække lod om, hvem der skal have den.« For sådan skulle det skriftord gå i opfyldelse:

De delte mine klæder mellem sig,
de kastede lod om min klædning.

Så satte de sig dér og holdt vagt over ham. Det gjorde soldaterne altså. Og folket stod og så på.

18. Jesu mor

Men ved Jesu kors stod hans mor, hans mors søster, Maria, Klopas' hustru, og Maria Magdalene. Da Jesus så sin mor og ved siden af hende den discipel, han elskede, sagde han til sin mor: »Kvinde, dér er din søn.« Derpå sagde han til disciplen: »Dér er din mor.« Fra den time tog disciplen hende hjem til sig.

19. Spotten

Og de, der gik forbi, spottede ham og rystede på hovedet og sagde: »Nå, du, som bryder templet ned og rejser det igen på tre dage, frels dig selv, hvis du er Guds søn, og stig ned fra korset!« Også ypperstepræsterne og de skriftkloge og de ældste hånede ham på samme måde og sagde: »Andre har han frelst, sig selv kan han ikke frelse. Han er jo Kristus, Israels konge, den udvalgte, lad ham nu frelse sig selv og stige ned fra korset, så vi kan se det; så vil vi tro ham. Han har stolet på Gud, lad Gud nu udfri ham, hvis han vil vide af ham. Han har jo sagt: Jeg er Guds søn.« Også røverne, der var korsfæstet sammen med ham, hånede ham på samme måde. Også soldaterne kom hen og hånede ham; de rakte ham eddike og sagde: »Hvis du er jødernes konge, så frels dig selv.«

20. De to røvere på korset

Den ene af de forbrydere, som hang dér, spottede ham og sagde: »Er du ikke Kristus? Frels dig selv og os!« Men den anden satte ham i rette og sagde: »Frygter du ikke engang Gud, du som har fået den samme dom? Og vi har fået den med rette; vi får løn som forskyldt, men han har intet ondt gjort.« Og han sagde: »Jesus, husk mig, når du kommer i dit rige.« Og Jesus sagde til ham: »Sandelig siger jeg dig: I dag skal du være med mig i Paradis.«

21. Jesu død

Og da den sjette time kom, faldt der mørke over hele jorden indtil den niende time, fordi solen formørkedes. Og ved den niende time råbte Jesus med høj røst: »Elí, Elí! lamá sabaktáni? – det betyder: »Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?« Nogle af dem, som stod der og hørte det, sagde: »Hør, han kalder på Elias.« Derefter, da Jesus vidste, at alt nu var fuldbragt, og for at Skriften skulle opfyldes, sagde han: »Jeg tørster.« Der stod et kar fyldt med eddike. Straks løb en af dem hen og tog en svamp og fyldte den med eddike, satte den på en isopstængel og stak den op til hans mund og gav ham noget at drikke, idet han sagde med de andre: »Lad os se, om Elias kommer og tager ham ned.« Da Jesus havde fået eddiken, sagde han: »Det er fuldbragt.« Og Jesus råbte atter med høj røst: »Fader, i dine hænder betror jeg min ånd.« Da han havde sagt det, bøjede han hovedet og opgav ånden.

22. Tegnene

Og se, forhængene i templet flængedes i to dele, fra øverst til nederst. Og jorden skælvede, og klipperne revnede, og gravene sprang op, og mange af de hensovede helliges legemer stod op, og de gik ud af deres grave og kom efter hans opstandelse ind i den hellige by og viste sig for mange. Men da officeren, som stod lige over for ham, og hans folk, der holdt vagt over Jesus, så, at han udåndede sådan, og så jordskælvet og det andet, der skete, blev de rædselsslagne og priste Gud og sagde: »Den mand var virkelig retfærdig og Guds søn.« Da alle de skarere, som var strømmet sammen til dette skue, så, hvad der skete, slog de sig for brystet og vendte hjem. Alle de, som kendte

ham, også de kvinder, som var fulgt med ham fra Galilæa, stod og så alt dette på afstand; blandt dem Maria Magdalene og Maria, mor til Jakob den Lille og Joses, samt Salome, Zebedæussønnernes mor; de havde fulgt ham og sørget for ham, da han var i Galilæa. Og der stod mange andre kvinder, som var draget op til Jerusalem sammen med ham.

23. Legemerne tages ned

Det var forberedelsesdag, og for at legemerne ikke skulle blive hængende på korset sabbatten over – for det var en stor sabbatsdag – bad jøderne Pilatus om, at de korsfæstedes ben måtte blive knust og de døde taget ned. Så kom soldaterne og knuste benene på den første og på den anden, som var korsfæstet sammen med Jesus. Da de kom til Jesus og så, at han allerede var død, knuste de ikke hans ben, men en af soldaterne stak ham i siden med et spyd, og der kom straks blod og vand ud. Den, der har set det, har vidnet om det, for at også I skal tro – og hans vidnesbyrd er sandt, og han ved, at han taler sandt. Dette skete, for at det skriftord skulle gå i opfyldelse: »Ingen af hans knogler må blive knust.« Og atter et andet skriftord siger: »De skal se hen til ham, de har gennemboret.«

Gravlæggelsen

24. Josef fra Arimatæa

Og da det nu var blevet aften, og det var forberedelsesdag, det vil sige dagen før sabbat, kom der en rig mand, Josef fra Arimatæa, en jødisk by, et fornemt rådsmedlem og en god og retfærdig mand, som ikke havde samtykket i det, de andre havde besluttet og gjort, og han ventede Guds rige; han var en discipel af Jesus, men hemmeligt, af frygt for jøderne. Han dristede sig til at gå ind til Pilatus og bad om at måtte tage Jesu legeme ned. Pilatus undrede sig over, at Jesus allerede var død, og tilkaldte officeren og spurgte ham, om Jesus havde været død længe. Da han havde fået det bekræftet af officeren, overlod han liget til Josef og befalede, at det skulle udleveres. Og Josef købte et lagen. Også Nikodemus kom; det var ham, som tidligere var kommet til Jesus om natten; han medbragte en blanding af myrra og aloë, omkring hundrede pund. Så tog de Jesu legeme og viklede linnedklæder om det sammen med de vellugtende salver, som det er skik hos jøderne ved begravelse. På det sted, hvor Jesus var blevet korsfæstet, var der en have, og i haven var der en ny grav, som Josef havde ladet hugge ud i klippen til sig selv, og hvor der endnu ikke havde ligget nogen. Da det var jødernes forberedelsesdag, lige før sabbatten begyndte, lagde de Jesus dér, fordi den grav var i nærheden. Og de væltede en stor sten for indgangen til graven og gik. Men Maria Magdalene og den anden Maria, Joses' mor, var der og sad over for graven sammen med de andre kvinder, som var kommet fra Galilæa sammen med Jesus, og så graven, og hvordan hans legeme blev lagt dér. Og da de var vendt tilbage, tilberedte de vellugtende salver og olier; men sabbatten over holdt de sig i ro efter lovens bud.

25. Gravvagten

Næste dag, dagen efter forberedelsesdagen, gik ypperstepræsterne og fari-sæerne sammen til Pilatus og sagde: »Herre, vi er kommet i tanker om, at denne bedrager, mens han endnu var i live, sagde: Efter tre dage opstår jeg. Befal derfor, at graven skal bevogtes indtil tredjedagen, for at ikke hans disciple skal komme og stjæle ham og sige til folket: Han er opstået fra de døde. For så bliver det sidste bedrageri værre end det første.« Pilatus sagde til dem: »Her har I vagtmandskab. Gå hen og sørg for, at der bliver holdt vagt, så godt I kan.« De gik så hen og sikrede graven med vagter og ved at sætte segl på stenen.

Taksigelse for Jesu Kristi lidelse

Tak og lov og pris være dig, Herre Jesus Kristus, for din usigelig store kærlighed imod mig, at du for min skyld blev fattig, da du var rig, for at jeg skulle blive rig ved din fattigdom, at du fornedrede dig selv og blev lydig til døden, ja, korsdøden, for at jeg kunne blive udfriet fra syndens, dødens og Djævelens magt. Men idet jeg siger dig tak af hjertens grund for alt, hvad du har lidt for mig, så beder jeg dig, kære Jesus Kristus, at du vil hjælpe mig til, at denne din gerning for mig ikke må blive forgæves. Hjælp mig til, at jeg aldrig må glemme, hvor dyrt du har betalt for mig, og giv mig din Ånds nådige bistand til, at jeg således må tilegne mig troen på din Faders nåde og kærlighed, at jeg deri finder mine synders forladelse, og styrk mig så fremdeles ved den samme Helligånd, at jeg må vokse således i fællesskabet med dig, at det mere og mere kan blive sandhed, at jeg lever i dig og du i mig, at jeg, når jeg engang går herfra, da for din pines og døds skyld kan gå ind til evig salighed og din Fader med alle hellige! Amen.